

פרוטוקול הוועדה לאיכות הסביבה עיריית תל אביב

מדיניות עצים בת"א יפו

מיום שני, כ"ז טבת התשפ"ה, 27/1/2025 (2/2025)

נכחו נציגי הוועד

פרופ' נח יהונתן עפרון	יו"ר הוועדה, חבר מועצה
חן אריאלי	חברת ועדה, סגנית רה"ע מחזיקת תיק התרבות
איתמר אבנרי	חבר ועדה, חבר מועצה
סטלה רות אבידן	חברת ועדה, "יד אליהו ירוקה"
ברנדט באור	חברת ועדה, "קהילת מעוז אביב"
מירה רדזינר	מזכירת ועדה

נעדרו

איתן בן עמי	חבר ועדה, מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות
מוטי רייפ	חבר וועדה, חבר מועצה

מוזמנים נכחו

מיטל להבי	סגנית ראש העיר
יואב דוד	אדריכל העיר
ד"ר בעז קידר	מנהל תכנון בר קיימא ואנרגיה
טלי ברגל	רכזת בכירה למרחב ציבורי במשרד אדריכל העיר - עיריית ת"א
אופיר כהן	פעיל סביבה
אורלי בביצקי	מנהלת חוסן אקלימי "אדם טבע ודין"
איריס גלאי	מנהלת מכון הרישוי העירוני, רו"פ במשרד מהנדס העיר
אלי דראי	בוחרן רישוי בכיר גנים ונוף, רו"פ במשרד מהנדס העיר - עיריית תל אביב
אלעד הוכמן	מגמה ירוקה
אסנת בנימין	אדריכלית, אילנאית ופעילת סביבה
אשר לוי	נציג מבקרת העירייה
בן חושן	חבר סיעת מרץ יו"ד הדמוקרטים "הצעירים"
בר טל	פעיל סביבה
יעל דורי	ראש תחום תכנון "אדם טבע ודין"
מאיה יעקובס	מנכ"לית קלימט נט
מורן מרסל סלקמון	ממונה היערכות לשינוי אקלים, הרשות לאיכות הסביבה
מיכל נהרי	אגרונומית בכירה, אגף שפ"ע עיריית ת"א
עדי אסף	עוזרת לסגן רה"ע חן אריאלי
עו"ד עומרי יוסף	עו"ד היועץ המשפטי
עמית איתן	מנהלת הרקל
רוני ארז	מנכ"לית מרכז השל לקיימות

עיר ללא הפסקה

פ ר ו ט ו ק ו ל

פרופ' נח יהונתן עפרון, יו"ר:

אני מאוד מאוד שמח לראות את כולכם פה, אני יודע שזמנכם יקר ואני מעריך את זה שאתם פה. זאת הישיבה החמישית של הוועדה לאיכות הסביבה בקדנציה הנוכחית. התחלנו במצגת של ראש הרשות לאיכות הסביבה והקיימות, איתן בן עמי, שלצערי שוהה בחו"ל כעת ונבצר ממנו להגיע היום. הוא דיבר על מצב הסביבה והקיימות העיר, על פעילות הרשות ותכנוניתה לטווח הקצר ולטווח הארוך. לאחר מכן במפגש הבא שמענו מצגות מארגונים סביבתיים מובילים מ"אדם טבע ודין", "מגמה ירוקה", "צלול", "נוער למען האקלים" ואחרים, שהציעו הערכות משלהם לגבי מצב הסביבה והקיימות בעיר. כמו כן, הציגו מה הן לדעתם הבעיות הסביבתיות הדחופות ביותר העומדות בפני העיר ומה לדעתם צריכים להיות סדרי העדיפויות של העירייה בטיפול בבעיות האלה. לאחר צמד הפגישות האלה, בין הסוגיות הרבות שנופלות בסמכותה של ועדה זו, החלטנו קודם כל לצלול ולבחון את נושא **עצים בעיר והיער העירוני**. הייתה שרירותיות מסוימת בהחלטה זו, יכולנו להתחיל עם כל אחד מעשרות נושאים בוערים אחרים, אבל עצים הוא הנושא שעליו אני אישית מקבל הכי הרבה פניות מתושבי העיר וזו לא הפתעה בחדר הזה.

אין צורך להגיד שעצים הם אף פעם לא רק עצים, עצים מעוררים רגשות עזים, עצים נוגעים בנו במקומות הכי עמוקים. בשימוע שנכחתי בו על עץ שסומן לכריתה ברחוב המהר"ל אי שם בצפון הישן, יחד עם אוסי ואחרות שנמצאות בחדר הזה, לפני מספר חודשים, אמרה אישה אולי בשנות ה-70 לחייה "אני גדלתי בשכונה הזאת, אני גדלתי מתחת לעץ הזה, ובמהלך הזמן גדלתי את הילדים שלי מתחת לעץ הזה וכמו שטשרניחובסקי כתב, **אדם אינו אלא תבנית נוף מולדתו**". הקשר בין אותה אישה ואותו עץ הוא קשר עמוק וביססי ויסודי ככל האפשר. אני לא צריך להגיד שעצים הם גם **צל מחום** ועצים הם **אוויר שאפשר ובריא לנשום** אותו ועצים הם **ביתם של ציפורים וחיות בר** אחרות ועצים הם תזכורת לכך שלא כל מה שחשוב לחיינו הם דברים שנבנו על ידי בני אדם. **עצים מרכיבים את העיר** ועצים מרכיבים **אותנו**, עצים הן נחלתנו מאלה שהיו כאן לפנינו **והם המורשת שלנו לאלה שיבואו אחרינו**.

אז עצים חשובים מאוד להמון אנשים מהרבה סיבות וכפי שראינו בעיר מורכבת כמו העיר תל אביב-יפו, עצים הם גם עניין מורכב ומעורר רגש באופן מורכב. אז התחלנו בהתבוננות על העצים ביציאה אל העיר בשני הסיורים שערכנו. אחד, התמקד במרכז העיר והאחר, במזרח ובדרום העיר. אי אפשר לראות דוגמאות לכל הסוגיות שעולות בעיר הטרוגנית כמו שלנו תוך שעות ספורות, תוך שני סיורים, ובכל זאת נחשפנו בסיורים להרבה מאוד מהאתגרים הכרוכים ביער העירוני שלנו. ראינו ביטויים רבים של המתח המובנה בין סוגים שונים של פיתוח ובנייה בעיר לבין טיפוח ושמירה על היער העירוני או על יער עירוני משגשג. ראינו כל מיני פתרונות שהעירייה מתנסה בהם או התנסתה בהם כדי למצוא סוג של שביל זהב בין הצורך לפיתוח לבין הצורך לטפח את היער העירוני, ביניהם פתרונות שעובדים באופן מעורר השתאות ופתרונות שפחות עובדים. מכיוון שעלו כל כך הרבה נושאים בסיורים התלבטנו בשאלה איך לדון בנושאים באופן בונה. אז הנה מה שאני ואנחנו מציעים לעשות, בסריקת הפרוטוקולים של שני הסיורים שקיבלתם יחד עם התמצית שלנו, הגענו לרשימה של הנושאים העיקריים שהועלו בהם. ייתכן שפספסנו נושא ואם כך נשמח לשמוע. כולכם קיבלתם והדפים נמצאים לידכם עכשיו אם לא קיבלתם או לא ראיתם, אז מה שאני מציע לעשות זה פשוט לעבור על הרשימה, להעלות את השאלות שעולות ואולי התובנות שעולות ממה שראינו.

בחדר נמצאים חלק מאנשי המקצוע פה בעירייה, ואני אשמח מאוד אם תתייחסו לשאלות שעולות. אני חייב להתוודות שאני בתומי בטעות, טעות אמיתית שאני מצטער עליה לא נתתי לגורמים המקצועיים פה בעירייה מספיק זמן להכין תגובה מסודרת ולמדתי עד כמה שהם עובדים מסודר ואוהבים לעבוד מסודר וזה לזכותכם ואני באמת מתנצל על כך, ואני לא, גם לא אחזור על הטעות הזאת. ואם אני כבר מדבר בנימה אישית, תנו לי לסיים עם זה, במהלך החודשים האחרונים הייתה לי ההזדמנות להיפגש שוב ושוב עם רוב אנשי המקצוע שעובדים פה בעיר בכל מה שקשור לקיימות

עיר ללא הפסקה

רחוב אבן גבירול 69, תל-אביב-יפו 64162 | טלפון: 03-7244669 | מייל: efron_n@mail.tel-aviv.gov.il

בתכנון ירוק ובר קיימא וטיפוח הטבע בעיר כולל הדברים עליהם אנחנו נדבר היום. מה שאני מצאתי הם אנשים שיש להם ידע עמוק על הדברים שהם עובדים עליהם ומחויבות עמוקה להפוך את העיר לירוקה יותר ובריאה יותר ותוספת ובה קיימא ככל האפשר, וגם סקרנות אין סופית למה שנעשה במקומות אחרים ברחבי הארץ ובעולם ורצון בלתי נלאה להתמודד עם האתגרים שיש לנו כאן במרץ ובשיקול דעת. בחודשים האחרונים הייתה לי הזדמנות לפגוש את אנשי המקצוע בעירייה שמתעוררים מדי יום ככה התרשמתי, במטרה להפוך את העיר אפילו יותר ממה שהיא כבר היום למקום בו אנחנו רוצים לגור ולמקום שאנחנו רוצים להשאיר לילדים שלנו. מה שפגשתי בבניין הזה או בפילון 5 או בדיזנגוף 200 הוא בשבילי חוויה מתקנת, חוויה מעוררת השראה ובאותם החודשים יצא לי להיפגש שוב ושוב עם רבים מהחברים מהארגונים הירוקים ועם פעילים ירוקים רבים אחרים שגם להם יש ידע עמוק בדברים שהם עובדים עליהם ומחויבות עמוקה להפוך את העיר לירוקה יותר בריאה יותר, בת קיימא, ככל האפשר ויש בהם מעוף וחזון ומרץ בלתי נלאה. הייתה לי הזדמנות להכיר את האנשים האלה שמתעוררים מדי יום במטרה להפוך את העיר אפילו יותר ממה שהיא היום למקום שאנחנו רוצים לחיות בו ולהשאיר לילדים שלנו והרבה פעמים בהתנדבות, במחויבות שפשוט מעוררת פליאה, ואני טורח לומר כל זאת כי הלוואי וכולכם סביב השולחן הזה היו יכולים לחוות את החוויה שאני חוויתי בחודשים האחרונים, את הפגישות מעוררי ההשראה שזכיתי לקיים עם כמעט כל אחד שיושב סביב השולחן הזה, הייתם רואים עד כמה כולנו חולקים את אותו החזון ועד כמה כולנו רוצים להשיג את אותו הדבר ועובדים ימים כלילות להשיג אותו, והדבר הזה הוא חשוב, הדבר הזה הוא משנה. כל מי שיושב סביב השולחן הזה ראו לכווד עצום, לכל מי שיושב סביב השולחן הזה אני אישית רוכש כבוד עצום ואני תקווה שהעבודה הזאת תקבל ביטוי בדיון שהוא מכובד, דיון של כבוד על נושא שהוא כה קרוב ללב של כולנו. אז עכשיו אנחנו פשוט נפתח בנושאים שסימנו כנושאים שעלו והטבלה פתוחה לשאלות, להערות, להתייחסויות, לתובנות שעלו מתוך הסיורים, הכל רשום ועם הזמן אנחנו נמשיך לעבד את כל החומרים האלה לדברים פרקטיים שנוכל לעשות. אז הנושא הראשון הוא בעצם היה הנושא של סקירת העצים.

אסנת בנימין, אדריכלית, אילנאית ופעילת סביבה: אפשר לבקש שבמטרות העל, תוסיפו מילה?

פרופ' נח יהונתן עפרון, יו"ר: אוקיי.

אסנת בנימין: במטרות העל, לכולנו ולאנשים שפונים לעירייה בכל מיני נושאים, חסר לדעת מי הסמכות, מי אחראי על פיקוח ואכיפה?! כי זה שאנחנו מריצים כל פעם אגרונום אחר, פקיד יערות לא יכול להיות אחראי על זה, אני רוצה סמכות על.

לדוגמא בראשון לציון, כשהייתה השחתת עצים בעיר, הגישו תלונה, מנהל אגף הסביבה ניהל את השימוע לקבלן עם אנשי המקצוע של העיר, כלומר נדרשת סמכות, לדעת מי הגורם האחראי שאמור לתת לתושבים תשובות וגם לעשות את הדברים שיראו, מי אחראי על אכיפה?

פרופ' נח יהונתן עפרון, יו"ר: אוקיי.

אסנת בנימין: פיקוח והאכיפה.

מיכל נהרי, אגרונומית בכירה, אגף שפ"ע עיריית ת"א: בתל אביב מי שאחראי הוא פקיד היערות, אבל מי שאחראי על אכיפה זה פקיד היערות הארצי.

אסנת בנימין: לא, אני מדברת על העיר.

מיכל נהרי: אנחנו לא עושים אכיפה.

מאיה יעקובס, מנכ"לית קליימט נט: זה חלק מהבעיה.

אסנת בנימין: אתם צריכים לעשות אכיפה.

עיר ללא הפסקה

מיכל נהרי: אנחנו לא עושים, זה תפקיד של פקיד היערות הארצי.

אסנת בנימין: הוא לא יכול לעשות את זה, אכיפה בעיר, הם לא עושים. לוקח להם שנתיים עד שהם מבחינתם מגיעים לטפל בתלונות.

פרופ' נח יהונתן עפרון, יו"ר: אכיפה על מה?

אסנת בנימין: דוגמא? 'קרפור' השחיתו עצים במרכז מסחרי. תושבים מאוד כעסו והתייעצו איתי מה לעשות. אמרתי, פקיד היערות ביקש שזאת לא תהיה תלונה אליו, אלא פנייה לפניות הציבור. פניות הציבור קיבלו את התלונה שקרפור בשביל השלטים והדגלים שלהם השחיתו עצים עירוניים.

מאיה יעקובס: וגיוזם יתר והרעלת עצים.

אסנת בנימין: אני מדברת על השחתת עצים. בסופו של דבר, הם לא קיבלו מענה. פנו אליהם ושאלו למה התלוננתם? משהו כזה. כמובן שהם קיבלו מיד, פניות מציבור - טופל. אני רוצה לדעת מי, זאת אומרת, בראשון על דבר כזה היה שימוע, כי יש לי כאן גורם מסחרי, יש לי כאן גוזם שהרשה לעצמו להשחית עצים ציבוריים. אני רוצה לדעת מי האחראי פה.

פרופ' נח יהונתן עפרון, יו"ר: מיכל אני רוצה להבין את התשובה שלך, אז מה שאת אומרת זה שבסופו של יום על אוסי או כל אחד אחר מאיתנו לפנות לפקיד היערות הארצי?

מיכל נהרי: פקיד היערות הארצי יש לו את היכולת לעשות אכיפה, להטיל קנסות, זה דברים שלנו אין יכולת לעשות.

אסנת בנימין: אז לעיר יש את האפשרות שלה לעשות את הטיפול ואנחנו צריכים להביא את זה לשם. ברור שלכם אין כארגונומים, אבל אנחנו צריכים לדעת מי הסמכות. אני יודעת שבעבודות הפרטיות שלי פניתי בסופו של דבר לרובי זלוף, הוא ראה שזה מספיק גדול, אז הוא זה שפנה ובזכות זה קיבלנו בעצם את העזרה.

מיכל נהרי: למי הוא פנה?

אסנת בנימין: הוא פנה לפקיד יערות ארצי.

מיכל נהרי: אה אוקיי, אז זו הכתובת.

אסנת בנימין: שניה, כי זה היה משהו גדול מספיק, אבל בעיר מבחינתי הוא האחראי, הוא מחלקת תפעול.

טלי ברגל, רכזת בכירה למרחב ציבורי במשרד אדריכל העיר - עיריית ת"א: אז לצורך העניין, מי שאחראי על פקיד היערות העירוני, זה המשנה למנכ"ל רובי זלוף, הוא אחראי על נושא העצים בעיר ונמצא תחתיו. עכשיו, ברור שבתוך זה, זה מתחלק, בתוך זה יש חלוקה לתכנון וזה תלוי אם זה נפגע בגלל בנייה או זה נפגע בגלל פיתוח, אחרי זה, זה יורד לערוצים אחוריים, אבל מי שאחראי על העצים בעיר כממונה עירוני, זה רובי זלוף.

אסנת בנימין: אוקיי, בסדר, זה חשוב.

מאיה יעקובס: סליחה שאני קופצת נושא, פשוט אני מראש מתנצלת שאני צריכה לצאת לפני סוף הדיון. נושא אחד, אני מבינה שזה הולך לעבור עכשיו את כל הסעיפים, רציתי רק להגיד שנושא אחד שבעיניי מאוד חשוב ולא נמצא כאן, זה כל הנושא של **תוכניות בנייה והגנת עצים ונטיעות עצים בשטחי בניינים**. איזה אישורים נותנים? איך מוודאים שיהיו עצים? מה הטכנולוגיות שמחייבים קבלנים? איך עושים את הדברים האלה? כל הפיקוח עליהם, אפרופו פיקוח ואכיפה, זה נושא ענק שאין אותו פה בכלל.

פרופ' נח יהונתן עפרון, יו"ר: אוקיי.

סטלה רות אבידן, חברת ועדה נציגת הציבור: וכשהיינו בסיוור אצלנו בדרום תל אביב העלינו את הבעייתיות של זה.

מאיה יעקובס: גם בדרום וגם במרכז. זה הכל חשוב, אני לא מבטלת, אני רק אומרת שזה נושא כל כך חשוב שצריך שזה יהיה סעיף בפני עצמו שיקבל את אותו משקל שמקבלים סעיפים אחרים.

פרופ' נח עפרון: אוקיי, רשום ואנחנו נטפל בזה וסליחה.

יעל דורי, ראש תחום תכנון "אדם טבע ודין": אולי לא שמעת את השאלה, אם התקבלו הנחיות לקבלנים בנושא, הנחיות של נטיעות?

סטלה רות אבידן: לא, זה לא הנחיות רק של נטיעות בכלל, כי אנחנו בסיור, חבל שלא באתם, דיברנו גם על עקירות מיותרות, על אי תיאום סקרים.

יעל דורי: אבל אני לא מדברת על זה, אני מדברת על התכנון שהוא צריך להיות מלווה ע"י גורמים שיודעים מה המצב הקיים, ויפעלו לפי מה שצריך להשיג לפי תוכניות והיתרים, ולא רק הקבלנים שזה שלב מאוחר יותר.

מאיה יעקובס: סקר לפני תכנון.

סטלה רות אבידן: ברור שזה צריך להיות בתכנון וב-

אסנת בנימין: אז אתה רוצה לפי הנושאים? סקירת נושאים?

[1] סקירת עצים

פרופ' נח יהונתן עפרון, יו"ר: כן. אוקיי אז אנחנו נתחיל לפי הנושאים, והנושא הראשון הוא באמת הנושא של סקר העצים. יש למישהו שאלה, הערה?

אסנת בנימין: האם לעשות סקר עצים כלל עירוני? יכולה להקריא לכם ממצב העיר ב-2023, שיש סקר עירוני כמובן, פרויקט עירוני כולל סקר מקיף, פיתוח, מערכת לניהול משאב העצים, כולל תוכנית נטיעות, זאת אומרת יש להם את הכל. זה שזה לא מופיע ב-GIS העירוני, אלא מופיעים עצים בודדים, זאת אומרת בשדרה מתוך שדרת עצים ב-GIS, אני יכולה לראות סימון גרפי של שני עצים, שאני אומרת רגע, רק עליהם הם החליטו לשמור? למה? אם אני נכנסת לשכבת עצים ב-GIS העירוני, אני רוצה לדעת שאתם יודעים שיש כאן את העצים האלה.

מאיה יעקובס: ואת הפרמטרים שלפיהם עושים את הסקר.

אסנת בנימין: בדיוק. אין לי שם שום דבר בסקר, רק סימון גרפי שזה עצים בעיר, ברחובות בעצם.

סטלה רות אבידן: את מדברת על המרחב הציבורי.

מאיה יעקובס: ושוב זה חוזר לנושא שלי, שהסקר צריך לכלול גם את העצים המשמעותיים בבניינים ובגבולות, לפחות הרחוב.

אסנת בנימין: כן, העצים שבגבולות הרחוב.

פרופ' נח יהונתן עפרון: בר, רצית להגיד?

בר טל, פעיל סביבה: כן, שזה כולל רק את המרחק העירוני וזה צריך להיות גם בשטחים ציבוריים, כיוון שאם אדם בבית פרטי, בבניין פרטי, רוצה לכרות עץ, הוא צריך לקבל אישור, כמו שהוא רוצה לבנות מרפסת או משהו כזה. העירייה צריכה לדעת שיש שם עץ, כדי שאם הוא יכרות, היא תוכל לבצע אכיפה. זה דבר אחד. דבר שני, לגבי סקרי עצים, לא ברור בדיוק מי הוא האוטוריטה שמוסמכת לעשות סקר עצים. זאת אומרת, זה לא תמיד מודד, זה לא תמיד אגרונום.

אסנת בנימין: אני אסביר את זה.

עיר ללא הפסקה

בר טל: ואני חושב שזה צריך להיות מוגדר, לפחות בדרישות של העירייה, מי היא רוצה שיהיה חתום על הסקר עצים הזה ואיזה פרמטרים בדיוק היא רוצה שיופיעו בו. לא יתכן שלפי הסקר עצים שמידע יהיה חלקי, פעם מופיע פעם לא מופיע.

אופיר כהן, פעיל סביבה: רציתי להעיר שקודם כל זה לא רק מי עושה את הסקר, אלא מתי עושים את הסקר. דיברו על זה כבר קודם, צריך להדגיש את זה בתוך הפרוטוקול. לפני תכנון, צריך לעשות סקר, לדעת איזה עצים משאירים ואז שאדריכל עם מה שנשאר לו יתכנן את מה שיש.

אסנת בנימין: זה הפוך, אני אסביר.

אופיר כהן: היום זה הפוך.

סטלה רות אבידן: אני רוצה לקבל תשובה פורמלית, אני רוצה לקבל מהעירייה את התשובה הזאת.

אסנת בנימין: את רוצה שהיא תיתן?

סטלה רות אבידן: כן. ואת תתקני בהתאם.

מיכל נהרי: אז בעיקרון לפני תוכניות בנייה צריך לעשות סקר עצים, מי שעושה סקר עצים, יש הגדרות ממשד החקלאות מי יכול, אגרונום -

אלי דראי, בוחן רישוי בכיר גנים ונוף, רו"פ במשרד מהנדס העיר - עיריית תל אביב: הם ביטלו את זה.

מיכל נהרי: אוקיי. אז אתה יותר מעודכן ממני אז עדיף שאתה תיתן את התשובה.

אלי דראי: הם ביטלו את הרשימה. כל אחד רשאי להגיש סקר עצים. בנוהל משרד החקלאות אין הגבלה.

דובר: מה זאת אומרת כל אחד?

אסנת בנימין: אבל בנוהל סקר עצים רשום איזה מקצועות יכולים, איזה בעל מקצוע יכול להגיש. נכון שהם ביטלו את רשימת האנשים הספציפיים שהייתה בעבר, אבל איזה בעל מקצוע כתוב שם. אדריכל נוף, אגרונום.

פרופ' נח יהונתן עפרון, יו"ר: מיכל, היית באמצע?

מיכל נהרי: אבל בזה תחום שבעקרון אלי מתעסק בו הרבה יותר ממני, אז אולי עדיף שאתה תענה.

אלי דראי: מה שאמרת, שהיום מגישים את הסקרים, כל מי שרוצה, אנחנו מקבלים את הסקרים ומידע מפורט ובודקים את זה מול התוכניות.

סטלה רות אבידן: איך אתם בודקים מול התוכניות? על הנייר? בשטח? איך אתם בודקים?

אלי דראי: לא, לא, על הנייר ואם יש לנו שאלות אנחנו יוצאים לשטח.

סטלה רות אבידן: מול מה אתם בודקים על הנייר? מול הסקר שהוא אומר?

מאיה יעקובס: מול הצהרת הקבלן.

אלי דראי, בוחן רישוי בכיר גנים ונוף, רו"פ במשרד מהנדס העיר ממכון הרישוי - עיריית תל אביב: מול צילומים ואם יש לנו שאלות או דברים שנראים לנו לא הגיוניים אנחנו יוצאים לשטח.

מיכל נהרי: אלי דמות מאוד חשובה בחיינו.

סטלה רות אבידן: אני יכולה בבקשה? בוא נראה אם אנחנו לטובת לקבל החלטות, לטובת ההבנה של הוועדה, אנחנו מבינים. מבינים ומבינות. אנחנו לא מדברים על המרחב הציבורי, מדברים על שטח פרטי שהולך להתחדשות עירונית כלשהי או לבנייה. עכשיו אנחנו באים ואומרים, מתבצע סקר-

טלי ברגל: בשלב היתר.

סטלה רות אבידן: בשלב היתר, יפה, טוב שאמרת, תיקון מצוין, בשלב היתר היא אומרת, לא בתכנון.

טלי ברגל: תכנון תב"עי זה דומיין אחר.

סטלה רות אבידן: אז אני אשמח שלפני שאני מתייחסת תדברי על התכנון.

טלי ברגל: על תכנון של תב"עות?

סטלה רות אבידן: כן, איך מתבצעת ההתייחסות לעצים בתכנון תב"עות?

טלי ברגל: היתר זה משהו אחר ותכנון תב"עי זה משהו אחר. תראו, קודם כל אני רוצה להגיד שאולי מה שכן חסר, אני יודעת שרוב האנשים שיושבים פה לא אוהבים שמציגים להם מה אנחנו עושים, אבל כן זה חשוב כדי להשלים את התמונה הכללית. כי גם אם יש חורים ויש עוד הרבה עבודה, יש גם כן דברים שנעשים וכן תהליכים ובחלקם אתם שולטים מצוין ובאמת בצורה מעוררת השראה וחלקם לא דברים שרואים אותם כל הזמן על השולחן. אני אגיד רגע כמה דברים על סקרים באופן כללי. יש בעיר תל אביב קרוב ל-300 אלף עצים. אנחנו בערך שליש מתוכם נמצאים במרחב הפרטי ולכן הם מאוד מאוד חשובים לעיר מן הסתם, כי זה שליש ודרך אגב, בתוכנית נגיד של אוסטרליה במלבורן, הם בכלל לא סוקרים את המרחב הפרטי. הם אומרים, אני לא יודע לפקח למרחב הפרטי, אני לא מתייחס בתוכנית יער עירוני שלי בכלל המרחב הפרטי אני לא יכול לעשות עם זה כלום. אז אנחנו כן מתייחסים אליהם, אני כן יכולה להגיד שבאמת ההתייחסות אליהם ברמת הסקירה העירונית היא סקירה מוגבלת. כלומר, היום אם אני סוקרת עץ בעצמי במרחב הפרטי, תכף נדבר על זה, תכף נתחיל קודם מההסבר של המרחב הציבורי, אני אחראית עליו באופן ישיר אם קורה לו משהו. ויש כאן איזשהו עניין קנייני, נראה לי שיש כאן גם מישהו שזה כדאי להכיר אותו אבל יש מי אחראי על העץ הזה אם הוא יושב בשטח הפרטי ונדבר על זה אחר כך אולי במסגרת קצת יותר שנראה בנושא של היתרים. מה שקורה היום, קרו כמה דברים שהם כן שינויים חיוביים. קודם כל, כולכם יודעים שהרבה מאוד מהתוכניות שאנחנו רואים היום זה תוכניות שאושרו לפעמים לפני עשור. כלומר, גם תב"עות, תוכנית בניין עיר שהיום מבוצעת, אושרה באיזושהי תב"ע לפני הרבה מאוד שנים שבין היתר העצים נקבעו שם לדוגמה לכריתה, וחלק מהמקרים הם יותר כואבים מאוד כולם, אבל אני אומרת, כן חלק גדול מדברים שאנחנו רואים הם דברים שקורים היום אבל אושרו מאוד מזמן.

מאיה יעקובס: אבל זה אומר שאי אפשר בשום פנים ואופן לעצור את זה?

טלי ברגל: חלק כן, זה אומר שאי אפשר בשום פנים ואופן להגיד עכשיו למישהו שכל התהליך שהוא עבר והוא אישר בו תב"ע והוא אישר בו היתר והוא עשה את כל מה שהוא עשה ועכשיו קניינית אני אומרת לו, שומע? התחרטנו, את חמשת העצים האלה שכאלו אושרו לך לכריתה, הם לא מאושרים לכריתה

סטלה רות אבידן: ומה עם התוכניות החדשות?

טלי ברגל: שנייה, אז זה מה שאני רוצה לספר, ואתם צודקים ואני גם יכולה להגיד שזה כואב לנו באותה מידה, כאילו לראות לפעמים בתוכניות כאלה-

אסנת בנימין: יש תוקף לסקר עצים.

טלי ברגל: את צודקת, נכון יש תוקף לסקר עצים. אני יכולה להגיד לכם ומה שאני כן רוצה להגיד לכם זה מה שאנחנו עושים בתוכניות היום.

מאיה יעקובס: רגע, שנייה, אם אפשר בכל זאת להתעכב על הדבר הזה? נעשו תוכניות, נעשו טעויות, הידע הולך ומצטבר עם הזמן, כל הנושא של איי חום עירוני, כל הנושא של חשיבות העצים הרבה יותר מדוברת, את נתת את מלבורן כדוגמה למה לא, אבל יש הרבה מאוד ערים אחרות מתקדמות שכן, אני הייתי שמה את הדגש על מה כן.

טלי ברגל: נכון. את צודקת במאה אחוז.

מאיה יעקובס: אז היום הידע הוא אחר והשאיפה היא אחרת, וכל עוד לא עלו בולדוזרים והורידו את הבניין, עדיין אפשר לעשות שינויים. זה נכון שזה עלול לעלות כסף, אבל זה שווה את העבודה, לפחות להשקיע ולדעת כמה זה יעלה, האם יש עצים ששווה להילחם עליהם בכל זאת למרות שהם קיבלו את האישורים, מה ההשפעה של זה על כל השכונה כשנעלמים פתאום עצים כאלה ויש חור כזה גדול בלי העצים שהיו שם קודם, זה דברים שצריך לקחת אותם בחשבון. הידע של היום הוא לא הידע של לפני 10 שנים ובטח לא לפני ולכן אתם כאנשי המקצוע, בעיניי זאת לא תשובה מספקת להגיד אוקיי נתנו את התשובות והם עברו תהליך ולכן זה -

טלי ברגל: לא, ממש לא, חלק מהתשובות -

מאיה יעקובס: רגע אני אמשיך עוד. לדוגמה, דברים שקשורים אחרים, עיריית תל אביב נתנה אישור לבנות בבית רומנו, פתאום כולם גילו שמדובר בנכס תרבותי, עסקי, כולם מגיעים לשם. וואלה, הסתדר והצליחו לבלום את הדבר הזה. כשרוצים עושים. כשיש רצון, יש דרך. גם פה צריך להתייחס לזה בצורה הזאת, לשנות את כל הגישה, להתייחס לזה מהצדדים הכלכליים, בריאותיים, עסקיים, כל הטבע, כל הממדים הנוספים שאנחנו יודעים שזה נותן, ולשקלל את זה בתוך ההחלטות כדי למנוע יותר מזה.

אסנת בנימין: יותר מזה, הרבה פעמים אנחנו רואים שבתהליך שנתנו אישור כריתה, כל התהליך לא היה תקין או שלא עשו סקר עצים לפני, אם יש עצים ממש ראויים לשימור והם לכריתה אז רגע, מי נתן את האישור? למה הוא נתן את האישור? החוק קיים מזמן וב-2008 עשו את התיקון שהעצים מוטמעים בחוק תכנון ובנייה, אז יש כאן תהליכים שאנחנו תמיד צריכים להסתכל בהם.

סטלה רות אבידן: באותה הזדמנות תגידי גם מה התוקף.

טלי ברגל: תוקף של סקר עצים זה כמו סקר של מדידה, 5 שנים, למרות שזה אפילו יותר ממדידה לפי דעתי.

סטלה רות אבידן: זאת אומרת שאם אני מבינה בין מה שאת אומרת לבין מה שאסנת העירה, זאת אומרת שיש תוכנית ישנה אחרי 5 שנים, בעצם אם הוא בן 15 שנה, האישור שניתן לעץ הוא לא ריאלי כי אין סקר עצים חדש.

טלי ברגל: לא, כל פעם מחדשים את הסקר עצים, אבל שנייה, תנו לי שנייה להמשיך.

סטלה רות אבידן: תנו לה לסיים בקשה כי אני רוצה להבין את הסוף.

טלי ברגל: לא לסיים.

סטלה רות אבידן: לא לסיים, שיתנו לך לדבר עד הסוף.

טלי ברגל: דרך אגב, אני גם לא מתווכחת איתך ואני יכולה להגיד לך שהיום במסגרת תוכניות עיצוב, גם אם אושר במסגרת תב"ע לדוגמה עצים לכריתה, אז אנחנו מנסים במסגרת תוכנית עיצוב, שזו הפעם הבאה שיש לנו באופן סטטוטורי אפשרות לתפוס את זה, לשמור על עצים שנקבעו לכריתה בתב"ע -

מאיה יעקובס: קדימה סבבה. קדימה אני מבינה, יותר קל לנהל את זה. השאלה מה אנחנו עושים עם הדברים שהם מאחורה?

עיר ללא הפסקה

טלי ברגל: תוכנית עיצוב זה שלב שנמצא אחרי תב"ע ולפני ההיתר, יש משהו שהוא נקרא תוכנית עיצוב ואז בשלב הזה אם אנחנו יכולים לתפוס בשלב הזה עצים כי המדיניות השתנתה, כי אנחנו התקדמנו בתפיסות, כי כל מה שאמרת פה, אז אנחנו בתור, אנחנו שיושבים על זה בין היתר וחושבים בדיוק כמוכם שצריך לשמור על העצים הגדולים האלה וכמעט כל עץ שנמצא היום לא יהיה שווה את העצים האלה, אז אנחנו מנסים גם בשלבים האלה של תוכניות העיצוב לנסות להציל אותם.

אלעד הוכמן, מגמה ירוקה: איזה כלים יש לכם?

טלי ברגל: כלים של תכנית עיצוב, שזה איזשהו שלב שהוא מורכב סטטוטורית. הכלים שלנו זה לדוגמה סתם אני אתן דוגמה, זה לשנות משהו במפלס הרחוב כדי לשמור על עץ שאם עכשיו הורסים את המקום שהוא היה בנוי עליו, אז לצאת מהמדיניות שלנו שמדרכה צריכה להיות משהו ישר ואיך אנחנו שומרים על העץ במרחב אפילו שהיה מרחב פרטי ועכשיו הפך למרחב ציבורי.

אלעד הוכמן: ואם היזם רוצה להמשיך לכרות אז אין לו בעיה, את צריכה לשכנע אותו.

טלי ברגל: לא כי הוא צריך לעשות היתר -

סטלה רות אבידן: אני מאוד אודה לכם אם תתנו לה לדבר עד הסוף כי אז אנחנו נכנסים באמצע ולא יודעים את כל תהליך, אחר כך נעיר כולנו.

טלי ברגל: כן חשוב לי להגיד אנחנו לא מתווכחים, אני מספרת לכם מה אנחנו עושים היום קדימה גם כן. אחד הדברים, יש שני כלים שאנחנו עובדים איתם היום שגם הם לא עובדים בכל התוכניות אבל נדבר עליהם שניה. כל תכנית התחדשות עירונית היום, בסדר? שהיא מוגדרת התחדשות עירונית, יש מנגנון חדש שנמצא תחת הרשות להתחדשות עירונית שיושבת באגף התכנון שבו צריך לעשות משהו שנקרא תשקיף. שם רואים עניינים חברתיים, עניינים כאלה ואחרים, כמה תושבים, מי התושבים. אחד מהדברים שאנחנו דאגנו שיכנס לנושא של התשקיף, קראנו לזה תשקיף עצים. מה זה אומר? אנחנו משלמים ליועץ מטעמנו, לפני שיש עדיין איזשהו נפח של בינוי ואיך מעמידים את הבניין, מוציאים, זה במקרה גם שחר צור, אנחנו מוציאים אותו ומשלמים לו כיועץ שלנו לעשות לנו מפת רגישות. מה זה אומר המפת רגישות הזאת? זה אומר איזה עצים יש בשטח שמיועד לבנייה.

חן אריאלי, חברת ועדה, חברת מועצה וסגנית ראש העירייה: אבל זה רק בהתחדשות.

טלי ברגל: רק בתוכנית התחדשות, רגע לא, גם 9144 קבענו את זה לכל תוכנית אבל זה עדיין לא נאכף כמו שצריך. אבל לכל תוכנית זה המדיניות עירונית לתכנון בר קיימא. הטלנו את זה על כל תוכנית. קוראים לזה בעצם, אבל זה לא סטטוטורי, זה בעצם אנחנו אומרים להם שזה שלב טרום תכנוני, שלב טרום תכנוני בו אנחנו מבקשים שלפני שמישהו מעמיד את הבניין שלו פה או פה או ככה או ככה, תגיד לי קודם מה יש בשטח, לפני כן. בסדר? זה מורכב, אבל כי העברנו, רגע, כי בתוכניות התחדשות עירונית אנחנו עושים את זה בעצמנו לא כסקר עצים, בסדר? זה סוג של מפה מצבית שבה אנחנו אומרים, איפה בתוך כל השטח הזה שבסוף צריך להעמיד בו בינוי מאסיבי, ואנחנו מבינים, אני רק רוצה להגיד שבשלב הזה אנחנו מבינים שאנחנו נאבד חלק מהעצים. אם אני הופכת, סתם 100 יחידות דיור ל-300 יחידות דיור, אין שום סיכוי שאני אצליח לשמור על כל העצים במגרש. אבל, אני אומרת שאנחנו רוצים לשמור, סתם אמרתי, כאילו איזשהו יחס של יחידות דיור, שאנחנו רוצים לדעת על מה אנחנו שומרים לא רק מבחינת שיש צבר עצים, שיהיה לו אדמה גם לחיות אחר כך. עכשיו התהליכים האלה הם תהליכים חדשים, הם קורים בשנתיים האחרונות. אני יכולה לשלוח לכם את כל הדוחות ואת מה שעשינו איתם או לפחות את חלקם, שבהם אנחנו אומרים לפני שהאדריכל בכלל מתכנן, מה יש לנו בשטח. זה המידע שאנחנו מוצאים בעצמנו.

אופיר כהן: זה קורה לכל הפרויקטים בעיר?

טלי ברגל: לא, לא, ממש לא. רק להתחדשות עירונית כרגע וב-9414, זה תב"עות, זה לא תוכניות, זה תב"עות, זה מה שעושים לו תכנון בניין עיר ומגיע לוועדה, וב-9144 שזה מדיניות תכנון בת קיימא, אז נכנס כל הנושא הזה של טרום תכנון. בתב"עות יש לנו עוד המון תכניות להתחדשות עירונית, שכונות שלמות כאילו. טוב, יד אליהו חצי אולי כבר מתוכננת לחלוטין אבל יש, שיכונני יפו יש עוד המון, רמת אביב הירוקה שלה ספציפית יש מדיניות ורמת אביב בכלל.

סטלה רות אבידן: או 5555.

טלי ברגל: אבל זה מחליף את תמ"א 38.

סטלה רות אבידן: מה הכלי השני? זה כלי אחד.

טלי ברגל: אמרתי שאחד זה התשקיפים במסגרת התחדשות עירונית והשני זה אותו כלי שבעצם מחייב את כל התב"עות במסגרת 9144.

אסנת בנימין: את לא היית בסיוור האחרון.

טלי ברגל: בשני לא הייתי.

אסנת בנימין: אוקיי, בסיוור האחרון עלה הנושא שבגלל זה בעצם הנושא הזה עלה כאן של סקרי העצים, שבעצם סקרי העצים, א', זה שהם מוסתרים מהציבור זה כל כך לא בסדר ולא ברור למה, ודבר שני, הנושא של סקרי העצים שבעצם כל אחד בא ומתחיל סקר חדש שמסקר את העץ מחדש, ופה זה מה שהפריע, שבעצם אנשים אומרים רגע, כאילו היה סקר אחד שכל העצים היו לשימור, פתאום הוא בא, הוא שם מספרים חדשים על העץ ופה הייתה שאיפה לייצר סקר אחד, שהעיר תגיד יש סקר אחד. אבל אם הזכרת, אני ממש מבקשת להכניס את זה כאן למרות שיש לנו פרק כזה אם אפשר, כי אם הזכרת כבר את התכנון בר קיימא, הוא שוב מאפיין לי איזשהו כשל עירוני עצום שבכל הנהלים של העיר והכל מתייחסים לזה או שימור עצים או כריתה והעתקה. זאת אומרת, לא קיימת העתקה כמעט בעיר בטענה שזה לא כלכלי, בטענה שזה לא יעיל, בטענה, אנחנו מאבדים. הולכים לאבד עכשיו עם תמ"א 70 שהולכים למקסם את התוכניות, הם הולכים למקסם ב-50 אחוז משטח העיר, הם הולכים למקסם את הבנייה וזה לא תלוי בעיר כבר. זה ועדה מחוזית תשב עליכם, ועדה ארצית תשב עליכם, לא יהיה לכם הרבה "סיי". ואם אנחנו לא נשמור על המסה הזאת, זאת אומרת כשאני, עכשיו בואו תעשו ערוגות ברחוב ותגידו, כמו שהראיתי בסיוור בלה גארדיה, תתנו הוראה להעביר את כל הפיקוסים לרחוב.

פרופ' נח יהונתן עפרון: אחד מהאתגרים של לנהל דיון על משהו שהוא כל כך רחב זה שיש, זה שקשה לא לדבר על כל דבר בו בזמן אבל זה בלתי אפשרי ולכן אנחנו עוסקים בסקרים ומה שהעלית הוא חשוב והוא ידון.

אסנת בנימין: אני רק רוצה להסביר משהו על הסקרים שלא נאמר כאן אפשר?

טלי ברגל: אני אגיד שבאופן כללי סקירה של כל העצים כולם בעיר, קודם כל יש הרבה מאוד סקרים, אני מחלקת את זה לשניים ולא רק אני מחלקת את זה, אנחנו מחלקים את זה לשניים. יש סקר של איפה העץ נמצא, בסדר, ואיך הוא נראה ואיזה מין הוא ויש סקרים שהם סקרים ממש תפעוליים. תפעוליים לדוגמה כל הדקלים בעיר וכל האקליפטוסים בעיר כאילו ממניעים של ממש לשמור גם על העצים וגם על האנשים שחיים בעיר, גם מבחינת הטיפול במזיקים ודברים כאלה. ואני מחלקת את זה לשניים כי בסוף כל הסקרים התפעוליים הם סקרים שבאמת לא מפורסמים לציבור כסקרים מקצועיים כאלה ואחרים ויש די הרבה כאלה. הנושא של סקר מצאי, הוא סקר של כאילו מה יש לנו בעיר באופן כללי, זה נושא גדול שאנחנו גם מאוד מאוד רוצים לקדם אותו, אני מקווה שבזמן הקרוב נראה איזושהי פריצת דרך בנושא אבל בגלל שמדובר בהמון עצים ובצורך, גם מתעסקים בזה עכשיו הרבה במדינה וגם נתקלים, את יודעת, בטח במרכז ליעור והצללה, בהמון המון המון קשיים בלסקור את העצים, את כל העצים בעיר, גם כשאנחנו

נערוך עכשיו סקר, אני חייבת להגיד, אנחנו נערוך סקר בהתחלה רק במרחב מבחינת מה יש לנו, רק במרחב הציבורי בתור התחלה.

סטלה רות אבידן: עכשיו אני רוצה לתת התייחסות כדי להבין מאיפה אנחנו יוצאים ולאן אנחנו רוצים להגיע. אז יש לנו אפשרות כבר שנתיים, כל תב"ע שמאשרים יש לה קרן תכנון, העירייה שולחת מישהו כדי שלא יקרה מצב שאמרו שאנחנו בודקים כנגד רוח הקודש של אותו יום, אלא העירייה שולחת מישהו, עושה סקר מקדים ואז אחר כך כשהיזם יבוא אנחנו בודקים את הנכונות של זה, עד פה הבנו. רטרואקטיבי, בתוכניות הישנות לא נעשה כזה דבר, כאשר תוקף של סקר העצים שלהם זה כל 5 שנים ואפשר לעשות את הטיפול בהיתרי בנייה, שבהיתר בנייה באמת יש עיצוב, חומרים וכל מיני דברים, אפשר לעשות הרבה הרבה שינויים. עד לפני כמה זמן אפילו הקלות. זאת אומרת, שהיה אפשרי אם יש לנו בדיקה של השטחים האלו עם סקר אמיתי, לבוא ולהציל עצים גם רטרואקטיבית בתוכניות ישנות. עד פה אני אומרת נכון?

טלי ברגל: אני לא מבינה איך אפשר להציל עצים בתוכניות שאושרו.

סטלה רות אבידן: אז אני אסביר עוד פעם. שאלנו, עלה פה מה קורה עם תוכניות שכבר אושרו, תב"עות, תוכניות בניינים, לא דיברתי על תמ"א. נאמר שיש תוקף לסקר עצים כל 5 שנים, זאת אומרת שאם זה תב"ע שנבנה 10 או 15 שנה, תוקף סקר העץ לא נכון ולקראת היתר בנייה יש להניח שצריכים לעשות עוד פעם סקר ולראות מה קורה, לראות מה המדיניות ובמסגרת תכניות העיצוב לבוא ולראות מה אפשר להציל, ואפשר להציל בעיצוב, אנחנו יכולים לשנות חומרים, אפשר לעשות כל מיני דברים בעיצוב. ולכן השאלה איך אנחנו כוועדה נמליץ התייחסות לאותן התוכניות הישנות כדי שבהיתר בנייה באמת תהיה התייחסות אמיתית לעצים. זאת בקשה ראשונה שהייתי רוצה, אוקיי?

עו"ד מיטל להבי, סגנית רה"ע: זה ברטרואקטיבית. כבר פתרנו את הקדימה? לא רק שאני אבין.

סטלה רות אבידן: אם תרשו לי לסיים, אני בכיף. היום בא לי חשק לדבר, מה נעשה? אז קודם כל אנחנו מדברים על התוכניות של מעל שנתיים שכבר אושרו, שכל 5 שנים התוקף של הסקר שלהן מת, מה אנחנו ניתן לעשות במתן היתר או הרבה לפני מתן היתר, יש תוכניות שמקבלות היתר אחרי 10, 15 שנה גם בעתיד ולא רק בעבר, אם אנחנו יכולים להקדים את העגלה?

ברנדט באור: יש לי שאלה, היא לא בדיוק אמרה שמסתכלים על תוכניות העיצוב? מסתכלים על העצים ומנסים להציל אותם?

סטלה רות אבידן: היא אמרה שמנסים להציל, השאלה אם אנחנו יכולים לעשות משהו.

ברנדט באור: זאת המדיניות של העירייה.

סטלה רות אבידן: לא. בואי, כמדיניות, כרצון טוב של פקיד טוב, לא מספיק לי. אני רוצה מדיניות ברורה, כתובה, שיגיע לוועדת רישוי עסקים בעת קבלת היתר שטופל, יסתכלו בסקר החדש וטיפולו. כי מה שאמר לי פה, שכחתי את שמך, אני מתנצלת -

חן אריאלי: אני גם לא מצליחה להבין. מה את מציעה? אם את מסתכלת רטרואקטיבית. את מציעה שאנחנו נסתכל עכשיו על כל התב"עות רטרואקטיבית?

סטלה רות אבידן: לא.

ברנדט באור: אם אני מבינה נכון היא מציעה שבשלב של העיצוב, שאפשר עוד להתייחס לעצים, זה לפני ההיתר -

עו"ד מיטל להבי: לא, אבל זה יגיד מי שלא יושב בוועדה המקומית ולא יודע שתוכנית עיצוב מגיעה כתוכנית כמעט מוגמרת. זה לא שאנחנו עכשיו שואלים איפה העץ ואיזה עץ צריך להציל.

טלי ברגל: לא, את ערבבת שני שלבים. מה שאמרתי שאם כבר נקבע בתב"ע אז יש אפשרות עוד בתוכנית העיצוב לעשות עוד שינויים קלים.

חן אריאלי: אם נקבע בתב"ע. אם לא נקבע בתב"ע אז השינויים הם פחות אפשריים.

סטלה רות אבידן: אני מדברת על הסקר עצים שקיים בתוכנית הישנה, אחרי 5 שנים פג תוקף.

טלי ברגל: אבל לתוכנית יש תוקף, לתוכנית עצמה יש תוקף.

סטלה רות אבידן: אני מבינה, אני לא מבטלת. יש שינויים שניתנים לעשות.

עו"ד מיטל להבי: את רוצה שישנו את התכנון בעקבות הסתכלות אחרת על סקר העצים.

סטלה רות אבידן: אם עד לפני שנה ומשהו עשיתם הקלות של קומה נוספת, אז יש להניח שנמצא את הדרכים לעשות הקלות גם להצלת עץ.

עו"ד מיטל להבי: טוב אז קודם כל אסור לנו לעשות הקלות יותר כי המדינה אסרה עלינו לעשות הקלות.

סטלה רות אבידן: בדיוק עכשיו שאנחנו רוצים להציל.

עו"ד מיטל להבי: בדיוק עכשיו, כן, זה החוק החדש, אסור לעשות הקלות.

אסנת בנימין: אפשר להציל יותר עצים היום, אפשר להציל עצים.

סטלה רות אבידן: זה דבר אחד. הדבר השני הוא עכשיו, אני רוצה להמשיך. עכשיו לגבי התוכניות שבצנרת וכו', אני מבינה שכל הסקר שאתם עושים הן בשטח הפרטי והן בשטח הציבורי טרם עלו למערכת GIS, נכון?

טלי ברגל: כן, גם אם יש לנו אפשרות לגשת לסקרים הם לא פתוחים לציבור.

סטלה רות אבידן: מדוע?

טלי ברגל: האמת היא שבעיקר בגלל כל מיני בעיות של ניהול מערכת כללי.

סטלה רות אבידן: אז אני מבקשת, אני כחברת ועדה מבקשת שכל מה שהעירייה עשתה גם בשטחים הפרטיים בעלי ערך וגם במרחב הציבורי, יעלה ל-GIS. לא יודעת מה מגבלות, היא אומרת שזה מגבלות טכניות, היום בעידן המודרני מגבלות טכניות ניתנות -

פרופ' נח יהונתן עפרון, יו"ר: את יכולה להגיד כמה מילים על איזה סוג של מגבלה?

טלי ברגל: זה מורכב כאילו מבחינת כל מי שקולט את זה, לאן קולטים את זה, זה לא משהו שאי אפשר לפתור אותו אני מניחה, ברקל עשו את זה יפה, קלטו את כל הסקרים, זה הרבה מאוד גורמים, מלא גורמים בונים בעיר.

סטלה רות אבידן: אוקיי, אבל כרגע אין לך סקר על כל הגורמים שבונים בעיר, רק על בוא נגיד, את השנתיים האלה שאת דואגת בעצמך לסקר מקדים.

טלי ברגל: זה לא סקר מה שאנחנו עושים.

סטלה רות אבידן: או רגישות, איך את קראת לזה?

טלי ברגל: רגישות, כן. רגישות הסביבתית. זה מפורסם. אתם יודעים מה? סליחה. זה הכל מפורסם בדף של התחדשות עירונית, יש קישור ושמתי את זה, וגם שלחתי אליך נח, לכל הסקרים שנעשו במסגרת ההתחדשות העירונית. התשקיפים בתוך האתר העירוני, אפשר להיכנס ולראות את כל התשקיפים שעשינו במסגרת ההתחדשות העירונית.

פרופ' נח יהונתן עפרון, יו"ר: אנחנו נשלח לכם את הקישור.

עיר ללא הפסקה

סטלה רות אבידן: יופי, אנחנו שמחים.

טלי ברגל: מזל שנפגשנו.

פרופ' נח יהונתן עפרון, יו"ר: רק שניה, אלעד מחכה בסבלנות רבתית.

יואב דוד, אדריכל העיר: לטובת הדיון רגע אני רוצה רגע להבין, עכשיו סטלה אמרה כמה דברים לגבי עצים ותב"עות וזה, יש לנו אפשרות להתייחס לזה, גם איריס פה מנהלת מכון הרישוי רוצה להתייחס. אני חושב שטוב שנגיד עכשיו אחרי שהדבר הזה עולה.

פרופ' נח יהונתן עפרון, יו"ר: כן, כן, בטח. נכון. לא ידעתי שיש לך מה להגיד. אבל אני יכול פשוט לתת לאלעד רגע להגיד כי הוא מחכה.

אלעד הוכמן: לא זה בסדר, תן לו להגיד.

פרופ' נח יהונתן עפרון, יו"ר: אוקיי.

יואב דוד: את רוצה שאני אגיד כמה מילים ואז תתייחסו? אוקיי, שני דברים שמעתי מסטלה, דבר ראשון להציל עצים בתוכניות בניין עיר. אני, סליחה, קופירייט שלי, עצים מתים בתב"ע. הרבה פעמים אנחנו מקבלים תב"עות ישנות שהעצים הכי יפים הם באמצע המגדל המגורים. מה לעשות? לא התייחסו לעצים כמו שמתייחסים היום ואני מהבחינה הזאת חושב שאנחנו צריכים להיות שמחים. זה לא קורה היום. מה שטלי אמרה היום בנהלי עבודה שלנו במנהל הנדסה מישוהו מתחיל תכנון תב"ע, דבר ראשון צוות התכנון, האדריכלים, יוצאים לשטח ומסתכלים. היו לי הרבה מאוד בהיסטוריה פרויקטים שהגיעו אליי וזה כבר היה אבוד, כאילו יש בניין שיושב על העץ הכי יפה. במקומות האלה הרבה פעמים קשה מאוד להציל. קשה מאוד להציל. אז מסתכלים, מסתכלים קודם כל, בודקים אם אפשר, לא תמיד אפשר, זה מה שטלי גם אמרה. אנחנו רוצים, אנחנו קשובים, חשוב לנו העץ, הכול בסדר. ככל שאפשר, אנחנו יוצאים, מסתכלים, בודקים, לוקחים חוות דעת של אגרונום, מאתגרים את האדריכלים. מהבחינה הזאת, יש פה באמת עולם אחר ממה שהיה לפני 10 שנים. עכשיו, עצים שהיו בתב"ע והם שווים שימור כי הם משמעותיים והם לא בדיוק איפה שהבניין, על זה טלי דיברה ויש לנו את זה עכשיו בכמה מקומות, אם הם במדרכה, אם הם בחצר ויש בעיה של מפלס או שהם חוסמים משהו, אנחנו אומרים אוקיי, בכל זאת, העץ יותר חשוב.

סטלה רות אבידן: ואם הוא באמצע העתקה?

יואב דוד: רגע, אני אומר, המעשה התכנוני היום בשלב של תוכנית עיצוב שלוקחת תב"ע כנתון ומסתכלת ואומרת אוי מישוהו לא שם לב, מישוהו לא סימן, מישוהו לא בדק, וכן, יש פה עצים משמעותיים, עושים מהפכות עולם בשביל הם דברים האלה. היזמים דרך אגב גם כבר לפעמים בצד שלנו, זה כבר לא, שוב, אם זה לא פוגע בבניין, בזכויות הבניין וזה מאמץ אותו פשוט לעשות תכנון קצת יותר חכם, לעשות בחצר משהו, לעשות במדרכה משהו, יש מקרים שזה קורה ואנחנו שם, זה לגבי תב"ע. לגבי היתרי בנייה והבקרה שלנו על עצים בהיתרי בנייה.

איריס גלאי, מנהלת מכון הרישוי העירוני, רופ' במשרד מהנדס העיר: אז אני אתייחס. יש שני סוגים של בקשות שאנחנו מקבלים, בקשות שיש להן תוכנית עיצוב ובקשות שאין להן תוכנית עיצוב ואז הבחירה לגבי עצים נפרדת. בכל מקרה גם בשני הסוגים, גם אם יש תוכנית עיצוב וגם אם לא, כשהם מגישים בקשה להיתר, הם צריכים להגיש סקר חדש, לא משנה שבעיצוב הם הגישו. אצלנו בשלב הזה אנחנו עושים בדיקה מאוד דקדקנית, גם של הסקר, הוגדר בדיוק מה צריך לכלול בסקר, אנחנו בודקים את זה מול תמונות שהם מציגים וגם פותחים GIS ואם יש לנו עוד איזה ספק אנחנו יוצאים לסיורים בשטח. עכשיו, בקשות שאין להם תוכניות עיצוב, אנחנו מתחילים להתווכח, עצים שהם משמעותיים אנחנו אומרים תתחשבו בנסיבות, תקטינו מקומות חניה ותשמרו על העצים. תוכניות שיש להן תוכניות עיצוב, אז שוב זה תלוי כמו שיואב אמר, אם זה באמצע המגרש באמת ידינו כבולות, אבל אם זה קרוב לקווי הבניין

עיר ללא הפסקה

ולמרות שבתוכנית העיצוב כבר אישרו אנחנו יכולים להתחיל משא ומתן איתם, אז אולי ככה, אולי ככה, וכן להשקיע המון מאמצים בלשמר את כל העצים החשובים.

מאיה יעקובס: למה לא לבנות סביב העץ, ליצור איזשהו סוג של פטיו פנימי, אפשר לעשות כאלה דברים. זה לא המצאה שלנו, זה רק מוסיף ערך למקום ומייצר איזשהו שוני.

אלי דראי: לרוב הבעיה היא החנייה.

עו"ד מיטל להבי: לא, אין בעיה בחנייה לצערנו.

אסנת בנימין: אין פתרון ליציקה מתחת לעץ? עשו את זה בשאול המלך.

איתמר אבנרי, חבר ועדה חבר מועצה: אפשר שאלה? אמרת שבשלב הזה אתם, אם יש תוכנית עיצוב אתם בעיקר בשיח עם הקבלן. זאת אומרת, הכלי שלכם הוא בעצם להגיע להבנות, אין לכם כלים נוספים שאתם יכולים להפעיל.

עו"ד מיטל להבי: היתר זה היתר.

איתמר אבנרי: אבל מה מידת ההיענות של קבלנים? אני יודע שאין סטטיסטיקה.

: תלוי, אם הוא ביקש הקלות, זה תלוי.

עו"ד מיטל להבי: אין הקלות יותר, זה לא רלוונטי.

אלעד הוכמן: בהמשך של הדיון הספציפי הזה, אני חושבת שכלים כמו תמריץ, להבין מהם התמריצים הכלכליים, האם יש קרן להצלת עצים בעיריית תל אביב? האם זה משהו שהוועדה רוצה לבוא ולהגיד אנחנו נותנים כסף לטובת הדבר הזה, אני חושב שזה הדבר החשוב. ואז צריך להביא פה כסף, צריך שתהיה קרן להצלת עצים או בכלל להסתכלות הזאת שהיא כלי עבור אנשי המקצוע שנמצאים ולא רק צריכים לשאת ולתת מו"מ עם היזמים, זה בהקשר הזה, זה במשפט, אני לא הולך להעמיק. אני פשוט אני צריך ללכת, אני חושב שהסוגיה הזאת היא סוגיה סופר חשובה וסופר משמעותית, אני חושב גם לפערים של דרום עיר, מזרח עיר, צפון עיר. אני חושב שאחד הדברים שחסרים פה באג'נדה זה בעצם ההשתתפות של הציבור. אני חושב שעץ הוא דבר מאוד מאוד, נקרא לזה, הוא בתוך החיק המשפחתי. אתה יוצא לפיקניק, שם יש את התמונות הכי יפות עם הבן שלך, עם הילדים שלך, עם המשפחה שלך, זה תמיד על רקע של עצים. ואנחנו צריכים להביא, אני חושב שזה כלי גם מקצועי וגם תכנוני כדי לבוא ולערב את האנשים, גם בסוגיות של סקירת העצים, גם בסוגיות של נטיעת העצים, מי נוטע אותם, מתי נוטעים אותם, מה האירועים, כלומר כמה העירייה משקיעה כדי לנטוע את אותם עצים. איזה עץ, כמובן איזה עצים, עצים נותני פרי וכו'. השתנתה מדיניות העירייה, אני חושב שהשתנתה לטובה ושיש הרבה דברים שקורים וקורים טוב. נושא של גיזום הוא גם נושא מאוד מאוד משמעותי, גם מועדי הגיזום של חברת חשמל, הם פשוט בוחרים את היום הכי חם בשנה והם אומרים זה בשביל החורף, אני מתכנן. זה באמת, כמות הקריאות שיש לנו על הדבר הזה לפחות באזור של קרית שלום זה באמת אגדה ופה באמת יש קושי עבור משתמש הקצה. שוב, הקהל, האנשים, להבין איך אתה מתקשר, אתה מתקשר 106, מפנים אותך להוא, מפנים אותך להוא, מפנים אותך לחברת חשמל, תעשה ככה, תעשה ככה, תפתח קובץ זה, תפתח את האינטרנט. אין לך מושג לאן ללכת, למי ללכת וזה נורא, יש בזה איזושהי סוגיה נורא נורא קשה וגם את ההצלחות צריך לחגוג. כלומר גם כשיש הצלחה במובן הזה, הצלנו את הדבר הזה, בואו רגע נכניס את זה לתוך התודעה. אני חושב שזה יעזור גם לאנשי המקצוע שהרבה פעמים פוגשים את הקבלנים ואת היזמים ובעצם המפגש עם הציבור הוא מפגש של התנגדויות, ובעצם יש פה אולי איזה הזדמנות קצת אחרת, צריך להעמיד לזה תקינה, כלומר זה לא יכול לעבור על בסיס טלי או על בסיס כל מי שרוצה לבוא ולהציל או לשמר עצים בעיר או לנטוע אותם, וצריך לתת לזה ממש תקינה ואיזשהו פלואו עבודה בתוך העירייה ברמה התכנונית למול התושב, שהוא לא יפגוש אותנו רק בהתנגדות ואני חושב שזה מאוד מאוד יעזור בסוגיה של הצלת עצים. לגבי העתקות וכריתות עצים, אחד הדברים

המאוד כואבים, לפחות בדרום תל אביב, בקרית שלום, זה שאם יש העתקות אז ההעתקות קורות למחוזות אחרים, לגני יהושוע, לכל מיני מקומות אחרים, ובמקום לשמר, כלומר לייצר איזושהי גאווה שכונה סביב העצים האלה, זה עצים שהיו, גם שסבתא רבה של אותם תושבים שהיו שם פגשו אותם, אז אני חושב שזה חלק מהסיפור השכונתי. הדבר האחרון שאני אגיד זאת סוגיה של התפעול בשטח, למשל הגן בפארק החורשות, הגן הבוטני בפארק החורשות עבר לגני יהושוע, יצא מעולם של שפע נכנס לגני יהושוע. גני יהושוע באמת בתקופה הזאת, בשלוש, בכמה שנים, היה שם איזושהי חברי ארגון שהתחילו לפנות שם המון המון גזם ועלים, ואנחנו ממש מנסים לייצר איזושהו מקום שהוא אנטאץ', טבע, טבע עירוני, ברמה הכי, זה לא חייב להיות אנטאץ', אבל נורא נורא קשה שפתאום סוללים שם שבילים חדשים, יש שם התערבות מאוד מאסיבית

טלי ברגל: איפה זה בחלק החדש שפותח?

אלעד הוכמן: לא, גני טבע. זה כבר יש שם סקר ציפורים שנעשה שם, באמת גילה כמה המקום הזה הוא מדהים. אני לא רוצה להתייחס למקום עצמו, אני חושב שהוא חשוב, אבל הוא דוגמה לאופן שבו מדיניות הגינון משפיעה על הטבע העירוני וגם משפיעה על העצים ועל האנשים. אני חושב, שוב, הרבה פעמים גם בשיח עם מיכל וזה, אפילו יש פה איזושהו מקום שעומד בתווך. אנחנו מאוד מאוד רוצים לעשות ככה, הקבלנים עושים ככה, הם לא יודעים לעשות, יש פה איזושהו משהו שאני חושב שצריך להבין, הוועדה צריכה להבין את המנגנון ולייצר לה נהלים מאוד ברורים ולראות איך מפקחים על הנהלים האלה. אני חושב ששמה, אני רוצה לתת כלים כדי שאותם אנשי מקצוע, אלה אנשים שאוהבים ורוצים לשמר את העצים בדיוק כמונו אבל חסרים כלים במקום הזה. זה השני סנט שלי. נח ברשותך אני אפגש איתך, אני צריך לצאת לבן שלי.

עו"ד מיטל להבי: זה הכי חשוב.

מאיה יעקובס: שבשבילו צריך עצים.

* אלעד הוכמן ורוני ארז עוזבים את הישיבה.

ברנדט באור: קודם כל אני רוצה לחזק את מה שנאמר פה לגבי מדיניות. אני רואה, אנשי מקצוע מחויבים לנושא, לגמרי בטוב של מה שהיינו רוצים לראות במדינת ישראל ובכלל. ממה שאני עובדת עם רשויות מקומיות, אני עובדת עם לא מעט, זה באמת כאילו אנשים פורצי דרך. בתוך המקום הזה אנחנו לא יכולים להסתמך על זה שיש פה אנשים מדהימים שפורצים את הדרך כי אנחנו צריכים מדיניות, אז אם יש לנו מדיניות שאפשר להתערב בשלב של העיצוב אז בואו נכתוב מסמך שמגדיר את המדיניות הנפלאה הזאת, כדי שמי שיבוא אחרינו, בואו תראו, בידן וטראמפ עושים לנו שיעור מהיר בכמה חשוב לכתוב מדיניות ולהזרים תקציבים למקומות שנכונים לנו, אז כאילו תכתבו את הדבר הזה, שזה יהיה כתוב, שלא ישתנה לי פה איזה מישהו שיבוא וימחק את כל האגינדה המעולה שלכם. אז אני חושבת שזה חשוב גם בתכנון וגם בהתחדשות עירונית. אם יש נקודות שבהן אתם אומרים זה המקום שלי להתערב וזה פורץ דרך, נשמח.

אסנת בנימין: יש הרבה נהלים מאוד טובים. אבל האנשי מקצוע בשטח לא כל כך מתעסקים.

ברנדט באור: אז בשביל זה יש עירייה, היא המפקחת על אנשי המקצוע בשטח. הם צריכים לבוא אליהם, להגיד להם אם אפשר לכרות או לא, הם יגידו הנה יש לי מסמך, תלמד את המסמך, זה המקצוע.

פרופ' נח יהונתן עפרון: קודם כל יש תגובה?

טלי ברגל: קודם כל הרבה דברים כן נכנסו לנהלים עירוניים, אני אתן דוגמה, בסדר? דווקא מפיתוח עירוני. בפורום בטי"ש, בסדר? פעם זה לא היה, היו מדברים, לא היו מדברים על עצים בכלל, בסדר? היום זה נכנס להיות כחלק מהנוהל שצריך להביא לכל תכנון פיתוח שנעשה בעירונית, להביא סקר עצים, להגיד כמה עצים יש במסגרת התכנון,

מה הערך שלהם, מה הערך של מה שיש ואיך שומרים על העצים במסגרת התכנון. אז זה משהו נכנס לתוך הנהלים, כאילו גם אנחנו מנסים להיכנס למנגנונים ושה לא יישאר שאני מחר אלך הביתה, או אלך למקום אחר, שזה לא ילך לאיבוד, אז כן להכניס את זה לנהלים. לצורך העניין גם מסמך של תוכנית היער העירוני, שתתפרסם השנה, היא תוכנית לציבור, אנחנו דווקא לא, מה שאנחנו עובדים עליו זה להיכנס, להפוך את הדבר הזה לתוכנית פעולה, לא להיות עוד מסמך על המדף, אלא להכניס את זה להיות חלק מהמנגנון העירוני. לצורך העניין לכן זה נכנס ל-9144 ושם אומרים מה היחס שלנו לעצים ומה צריך לעשות בכל תהליך התכנון כשמתייחסים לעצים. בנהלים עירוניים של עבודה כאלה ואחרים. ברישוי וגם היה חשוב שיהיו פה כל האנשים כי המון אנשים מטפלים בעצים בסופו של דבר, איריס שהיא מנהלת מכון הרישוי ואלי שהוא אגרונום מכון הרישוי, יש להם נהלי עבודה שאיתם הם עובדים, זה חלק מהעניין.

ברנדט באור: בתוכנית ליטיגציה שצריכה להתפרסם בטח יש גם עוד התייחסות גם ליעדים, אני מניחה.

טלי ברגל: כרגע יש לנו יעד אחד שאנחנו עובדים איתו שזה יעד הנטיעות, בגדול יש לנו שיח ער ומעניין על יעדים, צריך יעדים בשביל להשתפר, אני מסכימה איתך לגמרי. מורכב כאילו יעדי צל נגיד, זה יעדים מאוד מספריים, כמותניים, למה, כי נגיד יעדי צל וחופות עצים אני יכולה לראות אחרי הרבה שנים וזה קשור, אני מעדיפה נגיד שהיעד שלי יהיה להשקיע באיכות בתי הגידור לצורך העניין, ואז אני אבטיח שהצל שאני אקבל מהעץ הוא יהיה טוב ולא להגיד מה הצל שאני רוצה לקבל כי זה משהו שהוא הרבה יותר בעייתי למדוד אותו כי לוקח זמן לראות אותו.

ברנדט באור: למרות שיש לכם הנחיות לצל? 80 אחוז או משהו כזה.

טלי ברגל: נכון, זה הנחיות צל שמעדיפות צל טבעי אבל נכון, הן באופן כללי יש לפי רכיבי המרחב. כן. כאילו רחובות, כיכרות וכאלה.

מאיה יעקובס: אני חייבת ללכת, אבל רציתי דבר אחרון לבקש בשבילכם להתייעלות, בגלל שאמרת שסקר עצים שמתוכנן הוא רק המרחב העירוני, הציבורי, נראה לי חבל, אתם עושים את המאמץ, כבר שולחים את האנשים, להוסיף כדי שיהיה לכם גם את המרחב של הבניינים שמסביב, שתהיה מפה שלמה של כל מה שיש בעיר, אחרת אתם תעשו את זה פעמיים.

טלי ברגל: יש לנו בעיה עם זה, מאיה, יש לנו איזו בעיה משפטית בהקשר הזה, יכול להיות, אני לא יודעת איך ואני זורקת את זה ככה מוקדם מדי ומהר מדי, יכול להיות שהציבור יצטרך לעשות את ההשלמה הזאת. יש לנו כרגע, אני אומרת לך באמת באמת באמת, כרגע יש לנו בעיה משפטית להוציא סקרים למרחב הציבורי.

* מדברים ביחד

עו"ד מיטל להבי: אבל אני נכנסתי לבדוק לך את המטראז' אחרי שמדינת ישראל ומשרד הפנים קבע חוק שאני יכולה להיכנס למדידה חוזרת אצלך, לא נכנסנו בלי הוראה.

אסנת בנימין: אז משפטית אתם דווקא מכוסים. בנוהל של 809, פקיד היערות יכול לפנות ללשכה המשפטית בקשר לעץ שהבעלים שלו בחצר הפרטית לא מחזיק אותו כמו שצריך.

טלי ברגל: אבל הוא אחראי עליו.

ברנדט באור: אני רק רוצה לסיים את מה שהתחלתי.

פרופ' נח יהונתן עפרון: לבועז יש גם התייחסות למה שאמרת.

ברנדט באור: אז זה עוד שני דברים ממש קצרים. אז אחד, הדבר השני זה לגבי התושבים. אז דיברנו על איך אפשר לערב את התושבים וגם אני שמה על המשקולת הזאת את צד השני, של האם כדאי לערב תושבים, מתי, איך וכמה. אז

עיר ללא הפסקה

האם כדאי אז אפשר לערב את התושבים בכל הנושא של כריתה? יש להם זמן להגיש התנגדויות, בדרך כלל רוב התושבים במדינת ישראל לא מרפרשים על משרד החקלאות ורואים האם הולכים לכרות להם את העץ מתחת לבית עוד זמן כזה וכזה. ויש עיריות שכבר, אני חושבת שנהריה, שהן בעצם שמות שלט שלושה חודשים לפני הכריתה או לפני הסיום של זמן ההתנגדויות כדי שתושבים יראו על העץ שהעץ הזה עומד להיכרת, יש להם יכולת להתנגד עד התאריך הזה והזה כמו ממש בנייה חדשה. אם מישהו יבנה לי ממול הבית אז אני אקבל שלט שמתריע ומבקש התנגדות, וזה הדבר הכי בסיסי בעולם להסתכל לעץ, לא בתור תשתית, לא בתור איזושהו אפילו לא תשתית, בתור איזושהו משהו שהוא מחר יכול להעלם לי מהחלון ואף אחד לא ישים לב, לבין אלמנט שהוא משמעותי ומרכזי בחיים שלי. אז זה דבר יחסית פשוט ועושים אותו ב-

אסנת בנימין: השקיפות שאת מדברת עליה היא נמצאת בתל אביב.

ברנדט באור: אז אני חוזרת ואני אומרת כי אנחנו מדברים פה על עצים ספציפיים. והדבר השני שפשוט אלעד אמר את זה לגבי לערב את התושבים בנטיעות, אז גם צריך לשים לזה לב שיש, אני לא יודעת איך זה בתל אביב, שוב, אני הולכת עם רשויות אחרות, אבל מה שאני יודעת, התושבים, בוא נגיד שלפעמים המדיניות של העירייה היא מתקדמת הרבה יותר מהתושבים, מבלי לפגוע. התושבים מעדיפים שלא יהיה להם לכלוך, שלא יהיה להם עצים, שלא יהיה להם זה, שלא יהיה להם זה והם בעצם מעדיפים בגדול לכרות את העץ בחלק מהמקרים.

אסנת בנימין: ההפך הגמור.

ברנדט באור: זה לא נכון, אני אומרת לך, אני עובדת עם רשויות מקומיות, מוקד 106 שיכול לספר לך כמה תלונות הוא מקבל על לכלוך. אז אני אומרת, העירייה מובילה פה אג'נדה חדשנית, פורצת דרך, צריך להיות בשיתוף פעולה עם התושבים כל עוד זה עובד עם האג'נדה החדשנית כשזה בא, יש רשויות, אני אומרת לך שמגזמות את כל העץ רק בגלל שהתושב הזה, החניה זה הפריע לו, משהו אבסורד. אז כן מעורבות של תושבים היא חשובה, היא משמעותית, אבל לא לתת לזה עכשיו בואו נעשה פיאסטה על כל עץ, האם לגזום אותו, כמה לגזום אותו, איך לגזום אותו, האם העץ, כזה. אני ממש מחזקת את ידי העירייה להמשיך עם האג'נדה החדשנית הזאת.

פרופ' נח יהונתן עפרון: תודה. רק שנייה, בועז.

ד"ר בעז קידר, מנהל תכנון בר קיימא ואנרגיה: רציתי רק לחדד משהו שטלי העלתה קודם, גם לטובת כל מי שלא מכיר את המנגנונים העירוניים, אני לא רוצה לטפוח לעצמנו על השכם, אבל תשימו לב כמה נציגים של אגפים שונים בעיריית תל אביב יפו יושבים פה ומתעסקים בנושא הזה באופן אקטיבי. שוב פעם, יש לנו עוד המון מה לעשות, אנחנו רוצים להיות במקום הרבה יותר מתקדם, אנחנו מבינים לפחות כמוכם מה עוד נמצא לפנינו, אבל אני אומר לכם כאדריכל שכשהתחלתי לתכנן הפחד הכי גדול של כל יום מלפני 25 שנה היה שימצאו לו עתיקות במגרש, אתם זוכרים את זה? עכשיו זה עצים. תקשיבו, בשבוע שעבר, התקשרו אלי שלושה יזמים עם דמעות בעיניים ששימרו עץ ברוש בודד שהיה להם במגרש בהתחדשות עירונית, והראו לי תמונות. הנה תמונה מ-2022, ואני רואה את העץ מגודר יפה, סידרו לו השקיה. והנה תמונה אחרי שנה, והנה תמונה אחרי עוד חצי שנה, והעץ, זה כל הזמן נראה פיקס, הבניין גמור, הם באים לטופס 4, העץ מת. אני לא יודע מה קרה, זה לא נראה לי איזה משהו זדוני, אבל רואים, כל בר דעת רואה שזה ברוש ותיק שמת. עכשיו, הם לא יכולים לאכלס את הבניין, הם היו אצל אלי, אלי טיפל בהם מאוד יפה, לפי הנהלים. אבל אני רוצה רגע לשקף לכם דרך הדוגמה הזאת את השינוי במיינד-סט של כל אותו סקטור שאתם רואים אותו כאחד מאלה שהולך נגד העצים. אז יש פה גם מנגנון עירוני ואני חושב שהשינוי המערכתי הזה שכולנו רוצים, הוא קורה. אולי היינו רוצים שהוא יקרה יותר מהר, אבל היה לי חשוב לשתף את זה.

מאיה יעקובס: אני רק רציתי להפנות את תשומת הלב, שלחתי אתמול למירה, קיוויתי שזה ייכנס לפרוטוקול של הסיור אבל איחרתי את המועד, את מה שכתבתי. אם אתה זוכר כשעשינו את הסיור, כשאני הייתי אמורה לדבר כבר

כולם היו עייפים והיה חושך, יש שם הרבה הצעות ורעיונות, גם לשיתוף ציבור, גם להאקתון, גם לחדשנות, כל מה שצריך לעשות כדי לשמור על עצים. גם יערות צפופים עירוניים, אז אני השקעתי שם מאמץ ואני אשמח אם זה ייחלק.

פרופ' נח יהונתן עפרון: נפיץ את זה.

מאיה יעקובס: תודה רבה ותודה שאתם עושים את הדיונים האלה, זה מאוד חשוב.

** מאיה יעקובס עוזבת את הישיבה.*

אסנת בנימין: בנושא של השקיפות אני יכולה עוד מילה?

פרופ' נח יהונתן עפרון: אוקיי.

אסנת בנימין: כי לנו יש כרגע בעיה ממש אקוטית בעיר. בכל הערים, אתה נכנס לאתר של עיריית ירושלים, אתה נכנס לרישיונות כריתה, יש לך את הרישיונות של השנה ואתה יכול לראות למטה מספר 78, מספר זה, וללכת לרישיונות עתיקים יותר ואני יכולה, אם אני רואה שעומדים לכרות אצלי עץ ברחוב, אני יכולה לעשות חיפוש על הרחוב שלי ולראות איזה עוד עצים עומדים לכרות. בעיריית תל אביב קרה משהו, לא יודעים מי עשה אותו, אף אחד לא יודע מי עשה אותו, רישיונות כריתה נעלמים אחרי 14 יום. זאת אומרת היום יש לי רישיונות כריתה אך ורק לתקופה שאני יכולה להגיש ערר ורישיונות נעלמים. יותר מזה, בנוהל העירוני נתן אישור, כל שנה הוא צריך לפרסם את הדו"ח הזה, זאת שהעירייה נתנה אישור לכרות, שפקיד היערות העירוני נתן אישור, כל שנה הוא צריך לפרסם את הדו"ח הזה, זאת אומרת העירייה התכוונה שתהיה פה שקיפות. אבל באתר של רישיונות הכריתה אין רישיונות כריתה, הם נעלמו. יותר מזה אני אפילו לא יכולה, על המעט רישיונות שיש, לעשות חיפוש. דיברתי עם חיים גבריאל בזמנו, הוא לא ידע להגיד לי מי עשה. יותר מזה, יש לפי החוק סעיפים שצריכים להופיע ברישיון כריתה. מי מבקש את הכריתה? למה? מה התנאים של הרישיון? עיריית תל אביב ביטלה את זה, זה מופיע לי ככמה מילים, הפקיד הזה נתן כך וכך עצים, אין רישיון כריתה באמת, הוא לא קיים. למה? זה מאוד חשוב.

אלי דראי: זה מופיע באתר של פקיד היערות.

אסנת בנימין: אין, נגמר. אין PDF. הרישיונות הכריתה נעלמים ברגע שהם נכנסו לתוקף אחרי 14 יום.

טלי ברגל: לא, זה באתר של תל אביב.

אסנת בנימין: באתר של תל אביב, הם לא קיימים.

אלי דראי: באתר של משרד החקלאות.

אסנת בנימין: באתר משרד החקלאות, הרישיונות של פקיד יערות תל אביב, לא מופיעות. הם מופיעות, הם יופיעו בסיכום השנתי במרץ אחרי שנה ולצערי, למרות שרישיון זה מסמך משפטי, הוא נובע מהחוק, הוא מסמך משפטי, המספרים שהיו ברישיונות שדנו בהם לא מופיעים בדוח השנתי. לא ברור לי למה, אני לא הולכת לספור את העצים האלה זה לא בסדר, אבל השקיפות הזאת היא הגיונית. אני רוצה לדעת אם להתנגד, אם אני יודעת שלא עומדים לכרות עצים ברחוב שלי, יכול להיות שאני לא אגיש התנגדות, אבל למה מעלימים את המידע? זאת אומרת הרישיונות צריכים להישאר באתר העירוני.

פרופ' נח יהונתן עפרון: אתה מבין אחרת?

אלי דראי: אני יודע שזה נמצא באתר של פקיד היערות.

אסנת בנימין: של תל אביב לא.

פרופ' נח יהונתן עפרון: את זה אנחנו נוכל לבדוק.

אסנת בנימין: של תל אביב, שוב, פקיד יערות עירוני מופיע אך ורק באתר העירוני שלו, נקודה. אין, הם לא קיימים שם.

עמית אלנתן, מנהלת הרקל: אני חושב שיש פה בעיה של ועדה שיוורדת לפרטים, יש פה הרבה הערות לגורמים המקצועיים בעירייה שבסופו של דבר שימצאו את הכלים המתאימים שיעשו את זה. הוועדה הזאת אם אני מבין את זה נכון היא ועדה ציבורית שהפקיד שלה הוא להתוות מדיניות שתאפשר להקצות תקציבים לעניין הזה וזה כל זה צריך להיות מבוסס על בסיס נתוני אמת שניתן יהיה לעקוב אחריהם ואחרי זה להתחיל. משרד החינוך לא יכול לגבש תוכניות עבודה לתלמידים בבתי ספר אם הוא לא יודע כמה תלמידים יש לו. משרד הבריאות לא יכול לעשות אותו דבר אם הוא לא יודע כמה חולים וכמה רופאים. ואנחנו פה יושבים סביב השולחן, אנחנו מחליפים את המטרה, המטרה היא לשנות מדיניות עירונית ביוזמה עירונית, לא לחכות עכשיו למדינה ולכל גורם אחר. ביוזמה עירונית לבוא ולהגיד העצים הם חשובים לנו וברמה הגבוהה ביותר. קודם כל כאמירה, אחר כך כביטוי לאמירה הזאת, לקבל החלטות מדיניות שמובלות על ידי נבחרי הציבור, שאם הדבר הזה ראוי, צריך להקדיש לו את המשאבים לעניין הזה. וכמו שיש לעיריית תל אביב תמונת מצב מדויקת של כמות הפנסים והכבישים ורוחב המדרכות וכל מה שיש בזה, הכול מוסדר במערכת.

עו"ד מיטל להבי: וכמות הכחול לבן וחניית הנכים.

עמית אלנתן: אז ככה עיריית תל אביב, אם היא תחליט זה מספיק ראוי, ושוב אני חוזר ואומר זאת החלטה של קובעי המדיניות, של בעלי התפקידים הציבוריים בהחלטות של מועצת עירייה ואחר כך שיגובו בחוקי עזר עירוניים ותקציבים וכו', אז היא תאפשר לעשות תמונת מצב שבכלל עם מי אנחנו מדברים, ואנחנו מדברים פה עם קהל העצים וכל עוד ולא יהיה לנו מעקב קבוע ומסודר אחת לכמה שנים, לא להסתמך לא על סקרי העצים, לא של קבלנים, לא של המדינה, לא של אף אחד, ביוזמתנו, ביוזמת האנשים שיושבים פה וחשוב להם העצים, פעם בכמה שנים ושוב אותה מדיניות שתקבע כל כמה שנים מתוך מודעות לתקציב שנדרש לעניין הזה, אז העירייה ביוזמתה תעשה סקר עצים שמצלם תמונת מסך של כל העצים בעיר. כי אם אני היום קבלן ואני יודע שבעוד 5 שנים אני הולך לעשות תמ"א בבניין שלי, אז הרבה לפני שאני הולך ומפקיד ומבקש בקשה להיתר, אני הולך ומוריד את העץ. אני הולך ומוריד את העץ כי אני יודע שבמקרה הכי גרוע אם מישהו יעלה על זה אז אני אקבל קנס של כך וכך שקלים, לא 50 אלף שקל ולא 100 אלף שקל. אבל אם תהיה לעירייה מערכת שמצלמת תמונת מסך פעם בשלוש שנים של כל העצים האלה, כולל במגרשים הפרטיים. ואני אבוא בעוד 5 שנים לעירייה או שהסקר הזה יתעדכן ואני פתאום אראה שעץ בעל ערכיות גבוהה במגרש פרטי נעלם, אז אני עכשיו, יש קנס של 50 אלף שקלים לבא בתור שבא להגיש היתר או אני פותח בחקירה איך זה קרה ומשם אני מתקדם הלאה ומגבש אוצר מאוד גדול של כלים איך להתמודד ואיך לקדם את נושא העצים. זה לא משהו שאנחנו, כל הגורמים שיושבים פה מסביב לשולחן העצים הם בראש סדר העדיפויות שלהם ואני אומר את זה בהיכרות מלאה עם כל אחד מהגורמים פה. הלוואי ואנחנו נוכל, היינו יכולים לממש מה שאנחנו רוצים כלפי לעצים אם היו לנו את הכלים המתאימים לזה. אנחנו לא יכולים לפעול בחשכה, אנחנו אפילו לא יודעים על איזה עצים אנחנו מדברים, בשביל זה אתם כנבחרים ציבור ובעלי תפקידים ציבוריים אתם צריכים להוביל שינוי במדיניות ובלי הבנה עמוקה שהעניין הזה יש לו פוטנציאל מדהים, אז אנחנו נמשיך לדבר על העץ הספציפי פה, ועל ההיתר פה ועל התמ"א פה, זה משהו שהוא הרבה יותר מערכתי והוא צריך להתחיל בהכרה ובהבנה הזאת.

פרופ' נח יהונתן עפרון: רק לבדוק שאני מבין את מה שאתה אומר, מה שאתה אומר זה שהשינוי במדיניות שאתה מחפש זה לעשות סקר עצים גם במרחב הציבורי וגם המרחבים הפרטיים.

עמית אלנתן: לתת תקציבים לכך שתהיה תמונה עדכנית אחת לכמה שנים, לכמה שבעלי המקצוע יקבעו לך, ומשם אנחנו מתחילים.

יואב דוד: אני רוצה רגע להגיב לזה. תראו, דבר ראשון מקובל, וגם ידוע לכולם, אתה רוצה לנהל משהו, אתה צריך לדעת כמה יש, יעדים, כמויות, הדבר הזה ברור לנו. טלי, אני נכנסתי באיחור, אבל אחד הדברים שאני חושב שחלק גדול מהטענות או הבקשות שלכם זה דברים שקורים. אז למשל סקר עצים בעיר, זה משהו מלפני שנתיים? שלוש? יותר. העלינו אותו, טלי העלתה אותו, מהנדס העיר ביקש לעשות את הסקר, לסיים אותו תוך שנתיים, עשינו את זה בשיתוף פעולה עם שפ"ע. עשו אפילו סקר בקטע מסוים בעיר, אבל זה לא הושלם. אני לא יודע כמה עשו, אם עשו 10 אחוז או 20 אחוז.

פרופ' נח יהונתן עפרון: למה זה לא הושלם?

יואב דוד: אם הוועדה הזאת או האנשים הפעילים וחברי הציבור יחשבו שזה מאוד חשוב, זה יגיע לאן שצריך להגיע, יקבל כסף, יקבל תעודף, תשמעו זה אירוע עם תשומות.

עו"ד מיטל להבי: כמעט כמו זיקות הנאה לא?

יואב דוד: כן, זה הרבה, זה לעשות סקר גם לוויני וגם בקרקע ואפשר להיעזר במחלקת המדידות ואפשר להיעזר בהרבה מאוד שיטות, יש מתודולוגיה. עשינו קטע קטן, טוב שעשינו.

עו"ד מיטל להבי: כמה קטן הקטע?

טלי ברגל: יש כל מיני סקרים, הם גם לא מאוחדים, עשינו 6,000 עצים לפני כמה שנים אבל יש עוד עצים סקורים בעיר והם הופכים אחרי כמה זמן, הם הופכים להיות גם טיפשים. יש גם סקר בשני רבעים של עצי מופת, אבל אם הם לא, אם באיזשהו מקום לא חוזרים ומעדכנים אותם, זה שהוא לא סטטוטורי זה סיפור אחר של העצים.

יואב דוד: לא, אני מדבר כרגע על ניהול משאב העצים או אלה שאומרים שזה חשוב, אז קודם כל לדעת ושיהיה לכל עץ מספר ושיהיה לו, שזה יהיה אגור באיזו מערכת ושנאנשים בשפ"ע ידעו שזה העץ.

אסנת בנימין: תיאום הנדסי, להוריד אישור לקדוח ולא רואים שיש עצים

יואב דוד: יש לי קצת תחושה... שיש פה המון טענות שאני יכול לקבל אותן או בטענות ולהגיב, להדוף, שזה לדעתי לא המצב, זה לא השולחן.

פרופ' נח יהונתן עפרון: לגמרי.

יואב דוד: אנחנו פה אמורים, אני מקווה ורוצה להאמין שאנחנו שולחן שהטענות או הכאב שלכם או ההצעות שלכם יתכנסו לאיזושהי תוכנית פעולה. לכן אני מציע, גם לא נפתור את זה עכשיו, אני מציע לאסוף את הדברים ולעשות בצורה מסודרת, הוא נראה מה עושים ומה צריך לעשות, שתי רובריקות מאוד פשוטות.

עו"ד מיטל להבי: קודם כל אני מצטרפת לדברים שנאמרו פה, שידע זה בסיס לאסטרטגיה ושנאנחנו פה כדי באמת לראות איך מייצרים מציאות חדשה ולא בהכרח להדוף לטענות, טענות יש להן מקום, הן פר תכנית, יש המון טענות כל הזמן בתוך כל מיני דברים. אבל זו ועדה שרוצה לקדם מדיניות ותאמיני לי, מתוך המקום של השינויים הגדולים שאני חוללתי בתחבורה, אם הייתי מתייחסת לכל מקום חניה במקום להתייחס לעקרונות, לא הייתי מגיעה רחוק. ובאמת אני מציעה את אותה הסתכלות. אני כן רוצה לשאול מפני שבסיוור שעשינו ראינו או גילינו ונמצאת פה גם איריס ליון, בעצם בכל תב"ע ובכל תוכנית שעושים יש מודד שמגיע ומודד טיפוגרפיה וגבול מגרש וממקם כל עץ ונותן לו מספר. ואז אנחנו למדנו לדעת ששפ"ע בא גם כן וממספר עצים בעלי ערך כאלה ואחרים שיותר נוגעים למרחב הציבורי. ואז למדנו שמגיעה התוכנית של האדריכל והוא ממספר את העצים מחדש ובמספור אחר. ואז למדנו שכשיש את התוכנית הסופית של שומר היערות, לעצים יש מספר שלישי. עכשיו, למה אני אומרת את כל הדבר הזה? מפני שאם היינו מייצרים איזושהי שיטה של מספור עצים רק מהאיסוף של המידע דרך המדידות שביצעו מודדים לקראת הזה, אפילו בלי סקר איכות, אחרי זה מצטרף לזה הסקר איכות. המודד הרי ממקם את המיקום בצורה מדויקת, על זה בא סוקר

עיר ללא הפסקה

שממקם את האיכות, על זה בא אדריכל שממקם את התכנית, על זה באים אנחנו עם כל הפרמטרים שלנו. אבל ברגע שאין מספר אחד בכל התהליכים האלה, אז אי אפשר לצפור מפה, מתמשכת וממוקמת ואם אני אשאל פה מתוך הידע של כולכם מי הכתובת לפינג פונג הזה?

יואב דוד: אני אתן לך תשובה, דבר ראשון טלי יודעת יותר טוב ממני שכל מה שאמרת נכון. וכבר עשו וכבר היו טבלאות וישבו חכמים שאלו מה נבדוק ומי יבדוק, יבדקו את הקוטר של העץ, את המצב עלים שלו, את בית הגידול שלו, את המרחק שלו מאבן השפה, עשו טבלאות וגרפים ועשו סקר.

עו"ד מיטל להבי: אני שואלת מי ממספר.

יואב דוד: לא, מי ממספר, איך ממספר, מי ימפה, מי יהיה אחראי על מאגר המידע הזה, מי יתחזק אותו, מי יודיע שהעץ הזה צריך להשקות אותו, או שהוא מת או שהוא נגזם או לא נגזם. זה עולם תוכן מאוד ברור, לא כזה מסובך, שגם התחילו אותו, אני מציע, המחשוב היה שם, שפייע היה שם, בוא נשאל מי החברה שעשו את זה, מה עשו, נבוא ונציג, תגידו טוב, תביאו כסף, יעשו עוד, תגידו לא טוב, יעשו יותר טוב. עשו המון עבודה, כל מה שאמרת נכון. יש סוקרים שהולכים עם הטלפון ומצלמים ויש אפליקציות ויש מהלוויין ויש מהכטב"מ ויש מכל מיני דרכים למפות את העצים.

סטלה רות אבידן: אם היית צריך להוציא החלטה מהוועדה, איך היית מנסח את זה? אני רוצה להבין. איתמר רצית להגיד? אוסי רק שנייה, אוסי, אוסי בבקשה.

יואב דוד: הכל פתיר. אם זה נורא חשוב ויש כסף וזה בתכנית עבודה, אז זה יקרה, אם זה רק חשוב ואין כסף, זה לא יקרה.

איתמר אבנרי: אני פשוט רוצה להציע דרך נראה לי בונה יותר לנהל את הדיון הזה. אם מקשיבים לכולם, ברור שאין פה באמת שני צדדים, יש פה אנשים בתפקידים שונים, ברור שכולם רוצים עצים, ברור שכולם מבינים את החשיבות ואת הצורך ואת הערך לסביבה ולאנשים, ואלעד אמר את זה מאוד מאוד יפה לחברה ולמשפחה ולהוויי ולהכל. אבל גם כולנו מבינים וזה גם נאמר פה גם בידי נשות ואנשי המקצוע של העירייה עצמם שברור שיש חורים וברור שלא הכל מושלם וברור שעדיין צריך לשפר ולהשתפר, ולכן אני חושב שיהיה הרבה יותר טוב לנהל את הדיון הזה פחות על הפינג פונג של מה קורה עכשיו, אלא על מה יכולות להיות או מה התוכניות הקיימות להשתפרות, כי אם אנחנו יודעים שיש בעיות אז גם יהיה טוב שיש תוכניות להשתפרות ואז השיח יכול להיות על מה אנחנו צריכים, בין אם זה מנבחרות ונבחרי הציבור, בין אם זה מהציבור עצמו והפעילים ובין אם זה מנשות ואנשי המקצוע בעירייה כדי לשפר את הדבר הזה. לצורך העניין אמרתם שהולך להיות סקר עצים במרחב הציבורי, אבל אין יכולת משפטית לעשות בתוך המרחב הפרטי ויכול להיות שתושבים יעשו את זה, הוועדה הזאת היא מקום מצוין ליצור את שיתופי הפעולה -

עו"ד מיטל להבי: היא רק אמרה שהולך להיות סקר הרבה שנים כבר.

איתמר אבנרי: לא, וזו בדיוק ההערה בתור שלי. ליצור את שיתופי הפעולה כדי, ויש פה אנשים שיוודעים, אלעד שישב פה הוא מארגן קהילתי מופלא, לאסוף את הציבור ולהשלים את הסקר הזה. הרי אנחנו יכולים לעבוד כמשאב אחד או כמשאבים שונים שעובדים לאותו המקום וכנ"ל גם למשל לפי הסקר, אם אנחנו לומדים שכבר יצאה ההוראה לסקר לפני שנתיים ולא הושלם, אלא הושלם חלק מאוד קטן, אני חושב שטוב יהיה אם לשאול את אנשי המקצוע ואולי זה לא הרגע עכשיו כי צריך להכיל את זה מחדש, אבל יתנו לוועדה ויתנו לכל באי הוועדה את הדיווח של מה חסר כדי שהדברים האלה יקרו כדי שכל אחד מאיתנו יוכל להפעיל את כוחותיו שלו, בין אם שוב זה הפוליטיקאים פה או אנשים אחרים כדי שהדברים האלה יקרו. נדמה לי שהדיון יהיה הרבה יותר יעיל וגם נוכל להגיע להישגים הרבה יותר טובים ככה.

פרופ' נח יהונתן עפרון: ואנחנו מתקרבים לסוף של הדיון הזה ואנחנו נתארגן מחדש, אבל ברנדט?

עיר ללא הפסקה

ברנדט באור: עוד שני דברים אחרונים, אולי בעז אתה תדע להגיד לי, לגבי תקציבים, דיברנו על כסף, זה באמת הרבה מאוד כסף לעשות סקר עצים, האם תל אביב ניגשה לקול קורא של הרכבת? האחרון שהיה.

טלי ברגל: כן, הנה מיכל יכולה לספר.

עו"ד מיטל להבי: זה לאורך הגן איילון או איפה?

מיכל נהרי: לא, לא. הרכבת מכיוון שיש להם תכניות גדולות שכוללות כריתה של עצים והם לא יכלו לנטוע עצים, הם בעצם יצאו לרשויות שונות שיגישו בקשה לעשות כל מיני תוכניות.

עו"ד מיטל להבי: מה שנקרא מסחר בפחמן דו חמצני. כן. באיזה היקפים?

אסנת בנימין: רישיון הכריתה הוא על 27 אלף עצים.

ברנדט באור: הדבר האחרון שרציתי לומר זה בכל הנושא שאיתמר דיבר עליו של מעורבות הציבור, אני חושבת שיש פה פוטנציאל מאוד משמעותי, אם אנחנו רוצים שהציבור בעצם כמו שטלי הציעה, שהציבור יהיה מעורב ממש באיזושהי סקירת עצים במרחב הפרטי. אני חושבת שזאת הזדמנות פז גם לחזק את ועדי השכונות, יש שכונות שיש להם ועדים מאוד מאוד חזקים ויש שכונות שהוועדים מתפוררים, אם בכלל קיימים, וועד שכונה זה גם אלמנט של חוסן אקלימי, חוסן קהילתי סופר חזק, חוסן קהילתי, כשאפשר לחזק אותם אפשר לחזק אותם גם לצרכים שכאלה שהם צרכים עירוניים וצרכים פרטיים. אז אפשר לנסות לחבר את שני האלמנטים האלה ולקבל שיתוף פעולה ציבורי יותר כאילו לא בקול קורא, איזה מי יש לו זמן אלא משהו שהוא הרבה יותר מרוכז בוועד משמעותי שדואג לעוד צרכים של השכונה, זה רעיון לפרוטוקול.

אופיר כהן: רציתי להתייחס קודם כל לזה שאנחנו בתור פעילי צוותים שחווה את היומיום, יהיה לנו באמת קשה לחכות למדיניות של העירייה ואני רוצה למשל, אני למשל ניסיתי לבדוק מה התוקף של סקר עצים וקראתי כמעט בכל המקומות שזה בין חצי שנה לשנה, עכשיו אני לא יודע מאיפה סטלה אמרה 5 שנים.

אלי דראי: לפי פקיד היערות.

אופיר כהן: אוקיי. עכשיו לגבי מה טלי אמרה, מה קורה עם שיקול הדעת של אותה מחלקה שהיא באה ועושה את הסקר של, איך זה נקרא, של העיצוב, של הקטע הזה של תכנון התב"ע ומידע של התחדשות. האם זה שיקול דעתו של אותו אגרונום עירוני או שזה צריך לבוא אוטומטי לפחות עד שתהיה מדיניות, כל דבר של התחדשות עירונית צריך לעשות עם יציאה לשטח למשל, לא לפי איזושהי הרגשה או משהו שקורה במכון הרישוי, אם יש איזו הרגשה לא טובה, צאו לשטח בכל מקרה.

עו"ד מיטל להבי: אני רק אגיד לך ששום תוכנית בניין עיר לא תתעכב בגלל הדיון הזה, זה דיון שמתבצע במקביל והוא לא מעכב את הדיון. אנחנו יכולים לייצר מתודולוגיות לעתיד, אנחנו יכולים להשפיע על מדיניות עירונית לעתיד, אנחנו יכולים לנסות לעשות את הדברים בצורה כזאת או אחרת. על מה שנמצא בצנרת אתה לא תעכב יום בגלל סקר תושבים או סקר עירוני שהוא מעבר לחובה המצויה עכשיו בדין ביחס לזה. אוקיי?

טלי ברגל: אני לא יודעת אם דיברת על הסקר המקדים שאני דיברתי עליו, הוא נעשה בשטח.

אופיר כהן: אבל למשל במכון הרישוי -

טלי ברגל: במכון הרישוי הם גם הציגו את זה מאוד בצניעות.

אופיר כהן: אני יודע.

טלי ברגל: המכון הרישוי יש להם המון מנהלי תיקים ובכל עבודה שהיא מרגישה להם קצת חשודה או לא נכונה אז מנהלי התיקים יוצאים לשטח.

עיר ללא הפסקה

אופיר כהן: השאלה אם לא לצאת לשטח בכל מקרה? זאת אומרת בואו תעשו סיור.

אלי דראי: זה עניין של משאבים. אני רוצה להגיד משהו כללי, בעניין העצים והשטחים הציבוריים, שפייע מטפל בעצים ושם המצב הרבה יותר טוב. בשטחים הפרטיים המצב גרוע מאוד כי אין תחזוקה של העצים. העצים, גם אם אנחנו רוצים להציל אותם לפעמים, הם במצב ירוד. זאת אומרת, לא יעזור אם נציל עצים שכבר המצב שלהם בריקבון עם פטריות וגזוזמים לא נכונים. אז צריך לקחת את זה בחשבון גם אם הרצון הטוב, מגיעים למגרשים והעצים במצב מאוד ירוד.

פרופ' נח יהונתן עפרון: אוקיי, אנחנו לקראת הסוף, סטלה ואז יעל.

סטלה רות אבידן: תראו, אם אנחנו עשינו שאלות על מה שקורה היום, זה לא היה בתור ביקורת זה היה כדי להבין. אי אפשר לבוא ולקבל החלטות להמלצות של נהלים ותקציבים וכולי וכולי כוועדה, אם אנחנו לא מבינים מה קיים ומה לא קיים. לא היה בשום כוונה לבוא וסתם להפריע, אלא שאלות ענייניות ללמידה. ואני חושבת שחלק מהנוכחים למדנו דברים חדשים. בזכות מה שנאמר ברישוי וכו', אז זה דבר אחד. אני חושבת, מעבר לנושא שחייב להיות בסיס ספירה אחד של, מיטל אני מבינה לקחה על עצמה לקדם את הנושא או שאני טועה? אם לא, הוועדה גם צריכה להחליט.

עו"ד מיטל להבי: לקחתי, לקחתי.

סטלה רות אבידן: אוקיי. שחייב להיות בסיס אחד לזה ולא אלף ואחת התייחסויות למאגרים. הדבר השני שאני חושבת שאנחנו צריכים להמליץ, זה קודם כל כן להעלות למערכת GIS את מה שקיים ולא משנה כמה. הדבר הנוסף הוא שפה, אנחנו מבינים שצריך לעשות דברים אבל אנחנו צריכים לדעת, אני מבינה בין הדברים שנאמרו על ידם שהתקציב לסקר הזה שנעשה רק 10 אחוז נעצר באיזשהו מקום או הוא קטן. אז אנו צריכים להבין כמה סדר גודל דרוש כדי שנוכל לתת המלצות. אנחנו לא יכולים לתת המלצות בצורה, לפחות בשלביות, לפחות בשכונות ותיקות, לא יודעת, צריכים לפנות שלביות לתקציב.

עמית אלנתן: את צריכה את זה לאורך שנים. זה פעם אחת זה לא מספיק, זה כמו צילום של שומות. יש היום טכנולוגיה ברפואה שאת באה ומצלמים את השומות שלך בגוף, אבל אומר לי הרופא, אם אתה לא הולך לעשות את זה עכשיו 20 שנה קדימה כל שנה וזה עולה אלפיים שקל אז חבל על הכסף שלך כי בעוד שנה זה לא יהיה שווה כלום. אז זה לא מספיק להגיד להיום, זה מדיניות לעוד 20 שנה קדימה, צריך למצוא שיטה.

סטלה רות אבידן: מובן. אני מקבלת את ההערה שלך וזה בדיוק חלק מהדברים שאם אנחנו רוצים להמליץ על נוהל עם הנקודות מסוימות זה חלק מהנושא. אבל קודם כל צריכים לספור פעם ראשונה, אם לא עושים רנטגן פעם ראשונה לא יודעים אם יש שינוי או אין שינוי בעוד שנה.

טלי ברגל: אין בעיה, אנחנו יכולים לעשות תקציבים וגם כמה עולה לפרויקט.

סטלה רות אבידן: שנקבל נתונים כדי שנוכל לבנות המלצות אמיתיות.

טלי ברגל: אני מסכימה איתך.

סטלה רות אבידן: אוקיי. דבר אחרון, הנושא רישיון כריתה שהיא אמרה, אני מבקשת לבדוק את הנושא ולראות שזה לא יהיה. מה שלא הספקנו לדבר זה על נטיעה של עצים חדשים וסוג בית גידול, ואני אשמח שנקבל איזשהו משהו בכתב על בתי גידול, ייצור, בסיור הראשון הסביר לנו שיש אפשרות לקבל. ומה שאני רוצה להתייחס, משהו שאמר ממגמה ירוקה, יכול להיות שלאותן התוכניות הישנות באמת צריך להקים איזשהי קרן יחד עם גורמים חיצוניים של העירייה, עם יזמים באתרי בנייה, אין יותר הקלות כמו שנאמר -

עו"ד מיטל להבי: אין יותר זכויות, אי אפשר לקנות אותם יותר.

סטלה רות אבידן: יפה, אבל אפשר לעשות איזשהו משהו נוסף שאנחנו צריכים לבדוק -
עו"ד מיטל להבי: נבקש מהם גם דיור בר השגה.

סטלה רות אבידן: את מוציאה אותי מהריכוז. אז זהו, זה הנושא שאני הייתי רוצה ואז בהמשך הישיבה הזאת, אולי לא נוכל לעשות ישיבה נוספת בגלל שיש נושאים אחרים, אבל כן שנגבש באיזשהו פינג פונג פנימי של הוועדה עם החברים, איזה המלצות סופיות שניתן לעירייה אחרי שנקבל את הנתונים שדיברנו עליהם.

פרופ' נח יהונתן עפרון: נצטרך להמשיך לדון בזה בטוח, יעל ואז בר ואז נסיים.

יעל דורי: קודם כמו שהזכרת במצגות וזה אז אורלי ואני הצענו כמה דברים על נושא העצים, אז אחד מהם באמת היה מה שברנדט הזכירה, הדבר שאני באמת, זה הדבר הכי פשוט, והכי משתף את הציבור, זה המודעות על העצים, זה משהו שנראה לי הכי טריוויאלי, אם נהריה הצליחה לעשות את זה אז גם פה.

עו"ד מיטל להבי: זה לחבק עץ?

ברנדט באור: לא, את כותבת העץ הזה הולך להיכרת ביום הזה, להתנגדויות -

יעל דורי: מודעה על עץ, למה הוא הולך להיכרת, מתי, מה אפשר לעשות וכאלה.

ברנדט באור: כמו בהרחבה מיטל, בהרחבה של בתים, אותו דבר.

עו"ד מיטל להבי: תבואי אצלי בשכונה אני אראה לך איך את לא רואה את המודעות על תמ"א 38.

יעל דורי: דבר שני, יש כאן כל מיני נהלים לא סטטוטוריים, כן סטטוטוריים, אני חושבת שאתם כוועדה צריכים לרכז את כל הנהלים החל מגיזום, כריתה, תוכנית חדשה וזה, להבין את כל התהליכים האלה לפני שאתם הולכים לקבוע איזושהי מדיניות או להתערב במשהו. להגיד שמה מחייב ומה לא מחייב, כמו שעמית אמר על הנושא של הבסיס המידע לעצים, גם זה על בסיס מידע. עכשיו, בקטע הזה של מדידות, העצים האלה קיימים, נכון שאולי זה לפעמים בשלב שכבר הרעילו אותם או משהו, אבל הם קיימים. וכן, בשיח שלכם אולי מול הוועדה לתכנון ובנייה, לבקש חלופות. לבקש, כאילו, שאם יש שם עצים שווים שכן יהיה בנוהל של מנהל התכנון, מנהל ההנדסה סליחה, לדרוש חלופות ולהראות את היישום של הבנייה שם בצורות שלא פוגעות בעץ.

עו"ד מיטל להבי: עד היום הפרויקט בנתניה שהצלנו את העץ באמצע הפרויקט תקוע.

אסנת בנימין: הפרויקט או העץ תקוע?

עו"ד מיטל להבי: הפרויקט תקוע. העץ מורם, לא משנה, אבל את צודקת. חלופות תכנוניות.

יעל דורי: זה עניין של מודעות. ואותו דבר מול מנהל ההנדסה זה העניין של כל בתי הגידול, נראה לי אולי שזה יכנס לפרוטוקולים שלהם. זה לא משהו שהוועדה הזאת צריכה להחליט כך או אחרת, זה עניין של נהלי עבודה יומיומיים, מה הפרט תשתית שמאפשר בעירייה ואותו מיישמים.

עו"ד מיטל להבי: או אפילו סקר איזה פרט תשתית הכי יעיל, מה גילינו שהוא הכי יעיל. צודקת.

יעל דורי: חוץ מזה שגם אורלי וגם אני רצינו לדבר הרבה על הצללה.

פרופ' נח יהונתן עפרון: תהיה ישיבה שעוסקת אך ורק בהצללה, לא דווקא, לא רק בהקשר של עצים.

יעל דורי: אוקיי.

בר טל: אני רק רציתי לבקש מכולם להחליף את המילה סקר, מבחינה טרמינולוגית, למפקד. שלכל עץ ועץ בעיר הזאת יהיה מספר חד ערכי שיופיע ב GIS, וככה אפשר יהיה להתייחס אליו גם כשמישהו סוקר, ורצוי שהעירייה תגדיר מי

היא מוכנה שיסקור עצים לצורך סקר עצים כזה או אחר כשמבקשים תוכניות בניה וכאלה. עכשיו, ברגע שיש את המפקד הזה ואת הנתונים מרוכזים ועושים אותם באמת כמו שעמית הציע, אחת לתקופה, מאוד מאוד בקלות יש קצב גידול נורמלי לעץ, אפשר לבוא ולבחון האם, גם במגרש הפרטי, האם העץ הזה מוזנת, אולי לא משקים אותו, אולי שפכו עליו רעל כדי להרוג אותו לפני תמ"א 38, אולי, לא יודע מה. אם ראינו שבסקר העץ לא גדל בקצב ראוי, או, בקריטריונים שמגדירים, זה מדליק אור, אפשר לגשת, לבדוק, לראות וכמו שהחצר שלי מלוכלכת ויש שם אשפה והעירייה באה ואומרת, סליחה אדוני ועד בית, תנקו בבקשה את החצר, סליחה אדוני ועד בית, העץ שלכם מוזנת. צער בעלי עצים כמו צער בעלי חיים. לא טיפלת בעץ, לא דאגת לעץ, העץ הזה נפגע, זה סוג של כריתה אולי, זה דבר אחד. דבר שני, אנחנו כאן כולנו, גם הנציגים של העירייה וגם נציגי ציבור ופעילים, כולנו באותו ראש. אבל יש לא מעט אנשים בעיר הזו שחושבים שעלים זה לכלוך ופירות זה לכלוך וזה באמת לפעמים לא נוח ומציק, אבל זה לא לכלוך. ויכול להיות שראוי גם לצאת באיזשהו קמפיין גם כדי לבקש מאנשים סיוע בלמפות את החצרות הפרטיות שלהם, וגם לשנות את התפיסה של הציבור, של התושבים לגבי הנושא הזה של עצים.

פרופ' נח יהונתן עפרון: אוקיי. תודה רבה ותודה רבה לכולכם. אנחנו, זה האמא של כל התם ולא נשלם, נדמה לי, ואנחנו נמשיך את הדיונים האלה. הפגישה הבאה של הוועדה הזאת היא בשלישי במרץ בעוד חמישה שבועות. עד אז יהיו התפתחויות ואתם תשמעו, אנחנו נבדוק דברים שניתן לבדוק וכולי ובאמת תודה רבה.

דוברים: תודה רבה.

תום הדיון